

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átveve.
Egész évre 10 K.
Negyedévre 4 " "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 K.
Negyedévre 8 " "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 K.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a névnap
ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 108. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. május 11.

Pünkösdi lángnyelvek

Pünkösöd a Szent-Lélek nagy ünnepe. Az Irás szavai szerint a názáreti Jézus apostolai Pünkösöd ünnepén láttak hozzá szervező munkájukhoz, ekkor szállt reájuk a Szent-Lélek, ekkor nyitak meg az apostolok nyelvei az igazság hirdetésére. Prédikálni kezdtek Jézus apostolai a földkerekség minden nyelvén s az őket hallgató népsokaság valósággal elámult, hogy azok az egyszerű emberek, akiket ők gabeli zsidóknak néztek, egyforma ékesszólással beszélnek Homéros és Cicero nyelvén, sőt mi több a messze keletről jött ekzotikus népek is örömmel hallották Jézus apostolait a saját hazájuk nyelvén beszélni.

Abban a korban, amelyben az apostolok éltek, az igazságot csak suttogva lehetett hirdetni, az üdvös tanításokat csak szájról-szájra adva lehetett terjeszteni. A megváltás már végre volt hajtva, azért ez a kor már nem tarthatott, a rothadásnak indult római birodalom erkölstelenségéből tákolt oszlopai, amelyeket zsarnoki önkénnyel próbáltak ideig órákig erősíteni, már akkor sokkal jobban ingadoztak, mint sem azt a Nérók gondolták volna. Az igazság bátor hirdetői érezték, hogy az enyészetnek indult Róma fölött előbb vagy utóbb urrá kell lenni a diadalmas világnézetnek, a mely mostanáig is uralkodik. Pünkösöd ünnepe tehát a remények ébredésének a napja, az igazság uralomra jutásának kezdete, amely ünnepnapból éppen a mai korban lehet, sőt kell sok lelkesedést, sok tanulságot meríteni.

A közönség, meg a radikalizmus, a modern pogányság nagy-

szájú vigéceinek a terrorizmusától való félelem fogva tartja még az embereknek nagy részét; — de már kezd derengeni. A hajnal már itt van. Az eddig közönyös és félénk, gyáva lelkek is megmozdultak.

Pünkösöd előtt az apostolok is félénkek voltak, propter metum iudeorum bezárkóztak, de amint a Szent-Lélek reájuk szállott, készek voltak elviselni mindent és bátrak voltak szembe szállni az igazságért bárkivel. Pünkösöd előtt nem volt hallgatóságuk nem értették meg őket, — pünkösöd után mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni s mindnyájan megértették beszédüket.

A keresztény újraébredésnek egyik leghatásosabb eszköze a szervezkedés, mely lehetővé teszi, hogy mindenkivel a maga nyelvén beszéljenek az igazság hirdetői. Ezt persze meg is érti mindenki. Ugy is kell lenni. Ha egyszer átjárja az emberek gondolkodását és érzését az evangéliumi igazság, akkor jöhetnek a hamisság ordító vigécei, nem tántoríthatnak el senkit az igazságtól.

Ennek az ébresztő munkának azonban még csak a kezdetén vagyunk. Igazi óhajok sikere csak akkor lesz, ha mindenki, aki át van hatva a krisztusi igazságtól, megkezdzi a maga körében az apostolkodás munkáját.

Nehéz, áldozatos munka ez, de áldásos hatása megmérhetetlen. Az első Pünkösödkor csodás erőt és hozzá csodás eredményt adott a Szent-Lélek az apostoloknak. Az igazság apostolainak munkáján ma is van áldás és az eredmény sem

marad el — ha nem lesz a lelkesedés szalmaláng, hanem a meggyőződés tüzes ereje hatja át a munkát.

A Szent-Lélek ereje nem rövidült meg, de nem szabad engedni kihűlni a lelkesedés tüzet. Akkor az apostoli munka diadalmaskodni fog a modern pogányság felett is.

Szkutari átadása.

Még mindig nem tudni biztosan, ki gyújtotta föl Szkutarit. Az, hogy montenegrói katonák keze volna a dologban, nem bizonyosodott be hivatalosan. Sőt a katonák tevékeny részt vesznek az oltási munkálatokban.

Holnap megtörténik a város ünnepélyes átadása annak az ezer főnyi csapatkülönítménynek, melyet e célra a nemzetközi flotta parancsnoka kirendelt. És ha ez az utolsó aktus is befejeződött, hozzá látnak Albánia békés pacifikációjához és Európa megzavart nyugalma vissza kapja.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Ki a gyújtogató?

Berlin, május 10.

Cetinjéből jelentik, hogy az eddigi hírek szerint nem erősítették meg a hirt, hogy Szkutariiban a kivonuló montenegrói katonák sőt gyújtogattak.

Szabadságotlák a szkutari orosz konzult.

Bécs, május 10.

A Russische Rundschau jelentette Pétervárról: Miller szkutari orosz alkonzult szabb szabadságra ment és hirt szerint nem is fog többé visszatérni állomásra.

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak!

Elegáns kosztümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüsterből 12 K-tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f-től, szövet és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f-től, vászonból 5 K-tól.

Gyermekruhák ugyszintén

női- és leányka kalapok nagy választékban HEVESI „Párisi divatruházában” Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

jelentéseiben rámutatott arra, hogy Szkutari sohasem lehet a montenegróiaké és hogy a montenegróiak nem tudnak idegen elemeket nacionalizálni. Habár az orosz külügyminisztérium Montenegroval folytatott tárgyalásaiban e jelentések alapján állott és az ő megokolását az ismeretlen hivatalos kommunikációban is felhasználta, most mégis szabadságolták.

Anyagi kárpótlás.

Bécs, május 10.

A béke helyreállítása elé előre láthatólag nem fognak akadályokat gördíteni. A kárpótlás kérdésében, melyet Montenegro annyira feszeget, a monarchia nem foglal el merev álláspontot. Ausztria-Magyarország igenis hajlandó anyagi kárpótlásra, de csak azzal a feltétellel, ha a párisi pénzügyi konferencia ilyen értelemben határoz és a kérdést tárgyalja.

Megmentett értékek.

Antivári, május 10.

Szkutariából jelentik, hogy a tűz nagy részben lokalizálva van. A bazár, ahol a tűz keletkezett, java részben elhamvadt. A kár nem nagy, mert azokat az értékesebb dolgokat, amiknek elpusztulásától féltek sikerült megmenteni.

A török-bolgár határ.

Konstantinápoly, május 10.

Török és bolgár tiszték vegyes bizottsága a jövődől török-bolgár határ megállapításáról tanácskozik. A határ a Midiától Enoszsig terjed vonal lesz. A bizottság a két állam leszereléséről tárgyal.

Az albán kérdés.

London, május 10.

A Westminster Gazette jelenti Ausztria és Magyarország meg Olaszország az új ál-

A NAGY VÉTEK.

Írta Mátyásné Prigl Olga.

Az olesó kis vaskályhában duruzsolt a tűz s a régimódi, apró ablakokon minő beljebb-beljebb szövdött az est árnyéka.

A férfi felkészült:

— Nagyságos asszonyom, én megyek...

— Talán fél, hogy valaki így kettesben talál bennünket? — nevetett az asszony s üde, még fiatalos kacagásában mintha a csúfolódásnak is megrezdült volna egy-két esengettyűje.

A kis Tamási őszinte fiu volt, nem kerelt sokáig:

— Méltóztatik tudni, a világ olyan rossz...

— A világ! Mondja inkább Somberek és vidéke! Na jó, hát inkább meggyujtom a lámpát és fecsegjünk még egy kicsit. Tudja, mindent, mindenfélét, összevissza, mintha kint futkároznánk szabadjára a mezőn, az Istenadta gyönyörű ég alatt, örülve, hogy nem fáj semmi, érezni, hogy élni jó és szeretni még azt is, a ki százszor megbánt, megdobál. Lássá, én nem haragszom sem Somberekre, sem vidékére, sem semmiféle lelkes és lelketlen állatjára!

Tamási a lámpagyújtásnál már a har-

lam számára a legnagyobb murtékü függetlenséget óhajtják és egy idegen herceget szántak neki uralkodóul. Ausztria és Magyarország katolikus vallásu, Olaszország pedig protestáns vallásu fejedelmet kíván. Oroszország hir szerint egy török herceget fog javaslatba hozni.

Émlékeim a máltai útról.

(Fiume—Patrasz.)

Hála kegyelmes Főpásztoromnak, hogy elengedett, hála gróf Bethlen Aladár kegyuramnak, hogy rám nézve ez utat lehetővé tette anyagilag, hála paptársamnak, ki távollétemben helyettesített. Mielőtt emlékeimet leírnám, tartozom e köszönettel.

A múlt hónap közepén kíváncsian nyitottam be az Orsz. Kath. Szöv. irodájába, részint, hogy részvételi jegyem átvegyem, részint és főleg, hogy megtudjam, a máltai kongresszusra hányan jelentkeztek és meggyünk együtt Fiuméba.

„Kevesen lesznek az urak! Tessék majd három után óra elfáradni, akkor fent lesz az igazgató úr.” — Gondoltam, leszünk legalább harmincan. — Három óra után: „Heten vannak kérem, a gyász... akarom mondani a magyar nemzet díszképviselői.”

Előre mentek a szombathelyi püspök úr kíséretével az Alkotmány és Zászlónk szerkesztői, utólag jelentkezett a temesgyarmati plebános ur is. „Hiszen akkor 13-an leszünk — ez nagyszerű! Ismerkedés, elhelyezkedés, rövid alvás után Fiuméba érkezünk. Tíz év óta nem láttam, óriásit haladt, épült, rengeteg pénzünket beleölték és vajjon...?”

Az elmélkedésre nem sok idő van, tessék reggelizni és menjünk a Karpathiára; jelszó: Tengerre magyar! A Karpathia még nem volt kész, elhelyezkedtünk ketten-ketten egy fülkébe, azután átmentünk Abbaziába. A pompás napos, szélesenedő idő mindenkit kicsalt, ott sütkérezett az eddig fájlódó, furdózó, üdülést kereső közönség, kíváncsian nézettek minket, kik a jó időt hoztuk. Mi büszkén néztünk vissza, mi Magyarország

képviselői a világkongresszuson; mi meggyünk, ti itt maradtok! Visszatérőben a Karpathia még mindig nem volt utrakészen, a daruk irtóztató robajjal dolgoztak, raktározta, a III. osztályu utasok már beszálltak. Vacsora után megnéztük a korzózó Fiumét, — remek látvány! — és a Quo Vadist a moziban.

Miattam dolgozhattak az ácsok, zakatolhatott a gép, csörömpölhettek a láncok, úgy el voltam törődve, hogy aludtam indulásig. Fiuméből Triesztbe ment a Karpathia, még nem volt elég utasa. Ott 280 utast hozott ki a kikötőn kívül horgonyzó óceánjáróra egy gőzös. Voltunk tehát elegenden, neki is indult hajónk az Adriának és szelte büszkén, óriási nyomot szántott és hagyott maga után a tengeren. Mi is büszkén tekintettünk a vízre, a magyar ég felé, a hajóórára, mely alig rezdült menetközben. Akkor szorult össze egy kicsit a torkom, mikor a felsőbb régióba másztam aludni, szemben megláttam a mentőveket felakgatva, betűztem az ábrázolt használati utasítást. Elvégre négy napi út is út a tengeren és az Adria is tenger, csak a napokban mutatta meg.

De az Adria fáradt volt, vagy büszke volt arra, hogy a Karpathiát hordozta, amely hajó épen egy évé oly hőstettet vitt véghez, talán azért is volt csendes, hogy minket, magyarokat, egy kissé magához szoktasson, mert bizony még az a kis magyar tenger is minden, csak nem magyar.

Délutáni vagy éjszakai alvásról alig lehetett szó, jobban firtattam a tengert, a látóhatárt, mint maga a kapitány, vagy a kórszobában ülő matróz és tekintettel a háborus időre, minden feltűnő kis halászbárkában hadihajót vagy pláne a Hamidiet láttam. Miután azonban minden erőlködésem dacára sem vettem észre, de más sem láthatott egyebet két gyakorlatozó és éles töltéssel lövöldöző cirkiónál, az utasokat vettem szemügyre.

Utas volt bőven; majdnem 3000 lélek a hajón, 2500 utas. Állásra nézve püspöktől, miniszteri tanácsostól le napszámosig. Az első osztályu utasok kirándulók, vagy egészségük helyreállítása végett utazók a délvidékre. A második osztályu utasok között sok-

— Mese az kedves fiam! — Az az éhség csak áléhség. A legtöbb férfiúnak el van rontva a gyomra, már akkor, a mikor megnősül. No és akkor sem a neki való füvet keresi, mint az állat, a mikor ösztöne után indul, hanem válogat a csinján nevelt, poleokra rakott virágok között s azok közül is azt választja, a melyik a legdrágább majolika-edénybe van ültetve. Szerelem, harmonia, miegymás, agyrem a mai világban, mint a hogy nincs lélek, nincs szellemi együttérzés. Így lesznek a házastársak keservesen megtürt terhei egymásnak. Még jó, ha a drága majolika-edényről ki nem sül, hogy hitvány eszerép s azt is hitelbe vették. Mert az se újság manapság.

A férfi tréfásan szolt kőzbe:

— Ejnye, ejnye! Hát már a nagyságos asszony is irigy és rosnyelvű? Idők jele! Mondja, hány szál ósz hajat tépett ki már a hajából?

Az asszony nevetve felelt:

— Véletlenül családi betegség nálunk, hogy nem szoktunk megőszülni, bár egy-néhány olyan fehér szál kintinő gardémam lehetne a sombereki gyanakvó tekintetekkel szemben. Szegény özvegyasszonyok! Jobb sorsuk volna, ha divatba lenne most is a

madik szál gyujtót ügyetlenkedte el az udvariaskodásával. Zavarban volt, mint valami gimnázista. Az asszony rá is csapott a kezére csupa pajtáskodásból. Három-négy évvel volt idősebb a fiatal embernél, emezt ugyszólván, gyerekszamba vette. De mivel eszes fiu volt, hát szívesen eltöltötte vele az időt.

— Gyujtson rá! — Tölta oda a cigaretta-készletet Tamási elé. — A férfi mind ügyetlen és eszmeszegény, ha nem cigarettázhatik. A kedvéért még én is rágyujtok. Nini, milyen ijedt arcot csinál! Ne féljen, nem fog ránk nyitni senki. A barátóim mind elmaradtak lassanként, egynek egy, másnak más kifogása volt. De az én házamban nem a betegség miazmáitól, hanem a nagy egészségemtől félnék. Sokszor keztem már ráfogni, hogy nekem is fáj valamim, mert a kedves férjek, a milyen unos unalommal hallgatták asszonyaik örökös panaszkodását és jajgatásait, olyan csillogó tekintetekkel fordultak felém. Nincs utálatosabb, mint a házas ember, az örökké éhes.

— És a legtöbbször tantaluszi kinokat kell neki kiállani, — jegyezte meg Tamási. Az asszony gúnyosan biggyesztette fel a telt, piros szájszéleit.

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEKŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

és a harmad osztály egészen kivándorlók. Nemzetiségre: horvát, vend, olasz, német, tót, — oláh egy sem, — magyar igen igen sok. Többnyire az élet hajótöröttjei. Egyik csoport tambura mellett dudol, táncol, a másik hangosan politizál, a harmadik kártyázik olyan kártyával, a melyikből talán Arpád apának mondott jóvendőt a honfoglaláskor valamelyik vén asszony. Sokan feküsznek a napon, bámulnak a csodás szürkés kékes égre, mások nekidülnek a korlátnak és pipálva mereszlik szemeiket a hajó okozta sötét kéktől vakító fehérig gyönyörű színébe játszó hullámokba.

A nőknek szánt oldalon hol csoportokban, hol külön külön, de hangosan imádkoznak könyvből, mondják a szent olvasót, énekelnek egy-egy Mária éneket — bele-bele sivit egy-egy gyermek. Itt kis leányok fogósdit játszanak, ott a nagyobbja sétál, amott egy-egy csoport állja körül és bámulja vagy vigasztalja, a ki busan törülgeti könnyes szeméit. miért sir? Ki tudja! Hálálkodnak, hogy a kivándorlási házból a szabad sük tengerre jöttek. *Egyet nem láttam*, a hazaszeretet nem ül ki egy arera sem, és kifolyó vér nem érzi, minő elgyengülését okozza a testnek. Nem érzi ezt az érzelmeket az itt imádkozó, mert azt mondja: „Istené az egész föld” „Domini est terra et plenitudo eius” és épen azért imádkozik, hogy a tengeren túl szebb és jobb hazát találjon; nem érzi a ki nem imádkozik, mert talán nem is érezte soha, nines mit veszítenie. Kézi munkát alig-alig láttam egynél kettőnél.

Amint így elmerengek és szemlélem az alattam nyüzsgő változatos képet, hiszen egy kis város ez — szalad fel a lépcsőn egy feketebe öltözött alak, kis leányka utána... „Jó napot főúr! Kezét csókolom, mit keres itt, hova megy?”

„Mit keres itt maga?” „Én, kérem szököm az uram elől Amerikába, Élesdről, megint belőtt az ablakon. Tetszik rá emlékezni, tavaly talált is, isteni csoda, hogy nem halálosan, nem akarok örökös rettegésben élni. Ott is találok én kenyeret, ott is van asszony!” Szülésznő az illető. Szegény asszony megtalálod-e ott a földi békét? *Hát azután? Hát azután?*

pogány szokás, mikor az asszonyt eltemették a holt urával, vagy legalább mosdatná meg a törvény valamennyit választóvizzel még a temetés napján.

— Nagyságos asszony kegyetlenebb volna a pogány törvényhozóknál! Mit gondol, az érzelmek világát, azt a világot, amit egy olyan eszes asszony, mint maga, szintén hisz és hirdet, meg lehetne ölni választóvizzel, mint az izmok kötőszövetét? Alig hiszem. Az az elzárt világ akkor is lázong, forr és követel. Vagy nem tudunk százát és százát azok közül, kikkel a természet valóban mostohán bánt, hogy érzelmi világuk, jobban mondva, ösztönük akkora, hogy mint a paréj, burjánzik bennük az érzékiség. Ezek aztán azok a bizonyos hatványozók, a kik magukból indulva és magukhoz viszonyítva, egy jobb képű asszonyban mindjárt hetérát látnak. Mert a látszat mindjárt a rossz pártjára áll. Ez olyan dekoráció, mely a természetes szépségnek csak ellensége.

— Es maguk férfiak mégis valamennyien ostobák, akármi módon okosan is tudnak analízálni. Mikor arról van szó, hogy azt az egy-néhány esztendő, a mi maguknak, mire a nőülésre jó későn rászánják magukat, ez életből még hátra van, — mondom, azt az egy-néhány esztendő a családi életre betáb-

Gróf Mikes szombathelyi püspök jószágából naponként misét is hallgathattunk; a jó Isten áldja meg érte.

A hajóról külön tanulmányt lehetne és kellene írnom, ezt olvashattuk most egy éve a lapokban bőven. 558 láb h., 64 láb sz., 40 láb m., 13.603 tonna. Csak azt jegyzem meg, hogy példás rend, mesés tisztaság, páratlan kényelem, megbecsülhetetlen udvarias előzőkenység minden részről. Az élelem, ha nem is olyan izletes, mint a mi konyháinkon, de egészséges és bőséges. A mennyiségről nem is merek írni, ha valaki otthon folytatni akarná azt a kosztolást, 10 annyi jövedelemre volna szüksége. Talán keveset is mondok, de nem tulzok, hogy tiz annyit eszik az ember a hajón, mint a szárazföldön. Az izlésesen nyomtatott étlapok rendesen eltűntek emlékül az asztalról. Nekem is sikerült egy párat elhoznom, hogy elhiggyék, kik nem próbálták, amiket a tengeren levők mesés étvágyáról és ez étvágy kielégítéséről mondok. Egy másod osztályu ebéd étrendjét közlöm, igen érdekes:

R. M. S. „Carpathia” Thursday April 17 1913

SECOND CABIN DINNER.

EBED.

*

Potage Parmentiere
Leves

Codfish Steaks—Maitre d'Hotel
Friss Hal

Sykely Gulyas

Macaroni—Parmesan

Loin of Pork—Sage & Apple Sauce
Dizna Hus

Baked Tomato Beans Boiled & Mashed Potatoes
Bab Burgonya

Plum Pudding—Sweet Sauce

Cranberry Tart Francy Pastry

Cheese	Dessert	Coffee	Wine
Sajt	Dessert	Kave	Bor

Az a csodálatos azonban, hogy e különösen Adria—Amerika közöttjáró hajón magyarul csak egy másod o. pincér tudott, németül csak egy első o. pincér, három orvos közül egyik magyar.

A második nap végén remek idő, pompás levegő, csodásan tiszta ég és csendes tenger. Egymás után tűnik fel Korfu, majd S. Maura, Ishaka, Kefaline, jobbról a távolban Zauthe. A jó kapitány ur késedelmünket jóvátenni iparkodva a rövidebb utat választotta. Közledünk Patras (Patre) felé. Gyönyörű öbölben fekszik. Már messziről integetnek felénk a fedélzetre a közelünkbe iparkodó apró csónakokból. Ezeket ugyan messzire veri a hajó okozta hullámzás, mindegy, csak erőlködnek, hogy közelünkben maradjanak és mire mi meggondoljuk a dolgot, hogy görög földre tegyük lábunkat, már folyik a csere kereskedés a hajó fedélzetről. Alku után repül fel a spárgagomolyag, alsó végén kosán. Olesón lehet venni narancsot, fűgét, cseresznyét, hagymát, valami körte nagyságu savanykás izü sárga gyümölcsöt stb.

Soha sem hittem volna, hogy arra járok, lábbal érintsem azt a földet, amelyről sokszor bosszúsággal olvastam (görögül), de kedves emlékü dolgokat. A hatóság rendbentállt mindent — volt benne egy alacsony Diogenes hordóját utazó rendőri személy is, majdnem a lába ujját verte szuronya, amelyet nálunk hajdanában használtak — és mi siettünk a postára. Azt hiszem annyi képes lapot nem ad el egyhamar a kereskedő, mint amennyit összevásároltunk. A postán igen előzékenyen szolgáltak ki, a postatiszt mosolyogva köszönte régi görög tudományunk elhaló romjaiból: Zétó Hellas kai Konstantinos basileus! üdvözlést és egy Cigarillót.

Igen szép Patrasz görög érseki székesegyháza, ékes, de nem rikitó ikonostáza. Gyönyörű ezüst örök lámpája és szinezüst Krisztus koporsója. Az öreg pap felsem nézett könyvből, míg ott jártunk körülötte, csak mikor a vezető kezét csókolt. Most készül az új székesegyház, tiszta márványból, görög kereszt alapon. Gyászuk jeléül a görög gyermekek is fekete szallagot viseltek karjukon.

Itt már élveztük az igazi délvidéket. Az akácok virágoztak, virágjában a narancs-ligetek teteje, alján itt-ott még piroslott a

De azért menjen maga is... Ne hallgasson rám! Tényleg az irigység beszél belőlem. Nagyon, nagyon elhagyatottnak érzem magamat. Nappal a gond, a hivatalom, a kenyér utáni hajsza lenyűgöz, elszibbaszt, csak este érzem, hogy vagyok, de milyen egyedül vagyok! — Idegenbe, távol még most reám gondol két repeső gyermeklélek, a kiknek én vagyok a mindene, akik az én kedvemért küzdenek, tanulnak, a kikért turnóm, dolgoznom kell s a kikért mosolyogva törülöm le a salakot is, mit piros arcomba dobnak, mert nem hiszik, hogy nem tiltott csók volna annak a helye. A csók, az a nagy vétek, a mibe naponként millió és millió ember üdvözü, vagy elkarhozik. A csók, a mit igen sokszor jogtalanul adnak és vesznek. A nagy vétek, a mi nélkül nem született élet s aki annak, ki azt véteknek minősítette, — a legnagyobb vétké.

Tamási szinte ijedten nézett az asszonyra, aki már csak önmagának beszélt. A lelke forró és békétlenkedő zuhatagjának nyitotta ki önkénytelen zsilipeit. S míg bucsuzáskor megcsókolta a kezét, teljes meggyőződéssel mondta:

— Kár, hogy nagyságos asszonyom csak eszes, de nem okos asszony...

Olcsó Nyári Keztyük Fehér János

kitűnő tartós minőségben már

30 fillértől szerezhetők be

keztyüs Bémer-téri üzletében.

TELEFON 419.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTITÁSA 16 FILLÉR.

szüret után ott maradt narancs, szebbnél-szebb nyíló rózsák. A görög király egy kertjét jártuk be, szerencsére láncra volt a hatalmas egy fejű Kerberosz. Az utcákon rengeteg katoná, a vár épületei kaszárnyák, melyekből sápadt fogoly török katonák néztek ki a rácson át. Feledhetetlen Patrasz esti képe, melyet a távozó hajónak nyújtott. Emelkedő dombon, kisebb hegyek tövében, háta mögött magasra nyúló meredek hegyláncolat, a tengerpart közelében egy-két-három emeletes paloták, a kereskedelmi forgalom lármás mozgó élete, a felfutó ezeket derékban metsző utak villamos lángjainak ezrei, jobbról a két tornyu székesegyház. Pompás kép!

Isten veled talán új életre ébredő egykor oly dicső Hellas, mi csak néhány órát töltöttünk gyönyörű földeden, mesés alakulatu szigeteid között, de szinte érezzük egykori dicsőség, nagyságod leheletét. A mi utunk tovább visz Messina-felé át az Joni tengeren.

Mikor megvacsoráztunk, a földéltre felmentünk már csak a távolban láttuk a villamos fényárban tündöklő, de már csak pár tenyérnyinek látszó egykor oly híres görög várost.

Kozics Gusztáv.

Tanítókról és iskolákról.

Lehet, hogy sokaknak valami, a régi jó időkben, lejátszódott mesének fog feltűnni sok minden abból, amiről e sorok beszélnek. Sajnos, de a legtisztább — hivatalos iratokból vett — való tények ezek.

Ami közoktatásunkról van szó, erről a híres „bihari közoktatásról”, amelyikről annyira sok mindent beszélnek azok, akik nem ismerik. Pedig nem is olyan messze kell menni Nagyváradtól, hogy meggyőződhesen kételkedő róla.

Tanítókról és iskolákról van szó, amelyek hivatalosan vannak terjeszteni a kulturát; tanítókról, akik még helyesen sem tudnak írni s iskolákról, ahol egy kis padozatlan szobába van összezúfolva, a gyermekek tömege s ahol a nedvesség penész gombákat növel.

Forrószeg község iskolája hónapokon át bezárva állott emiatt; de nemcsak Forrószegen volt bezárva, hanem még öt községében a járásnak. Hát nem botrányos állapot ez?

Tősfalva község képviselőtestülete megtagadta háromszor is a községi iskola felépítését. A belügyminiszter ezért felfüggesztette a képviselőtestület autonóm jogát s mi történt? A község körjegyzője nem vállalta magára a község ügyeinek vezetését, „mert nem akarta magát kitenni a nép dühének” (így szól a hivatalos jelentés).

Tehát még a nép dühétől is félnie kellett a község jegyzőjének, aki pedig közöttük éli le életének nagyobb részét s ismernie kell népének szokását s akkor azt mondja, hogy nem akarja kitenni magát a nép dühének! Egy teljesen idegen embert kellett a község élére állítani. Így talán lesz valami a községi iskolából.

De ne menjünk ilyen messzire. Nagy-

váradtól alig pár kilométernyire van Betfia község. A község lakosságának 99 százaléka analfabéta, pedig rendes tanítója volt és van (bárha majd minden évben változik!).

Volt olyan tanítója, aki helyesen még írni sem tudott.

Volt olyan, aki hónapokon keresztül nem volt a községben. Sőt megtörtént az is, hogy a község egyik tanítóját bizonyos ügyek miatt fogva tartották itt a nagyváradai rendőrségen. Nos el lehet gondolni milyen oktatás lehet itt s hogy oktathatnak az ilyen tanítók.

Egy ilyen iskolai ügyből eredő fegyelmi vizsgálat van most folyamatban. Ezért nem említünk meg neveket s nem mondunk véleményeket, mert a fegyelmi még nincs befejezve. Egyik nagyon is közeli községünkéről van szó. Nem régiben jegyző változás volt a községben. A régi jegyző sok mindent elnézett a tanítónak, mert jó barátja volt. Nem ám az új. Vaskezekkel akarta szabályozni a közoktatás menetét, ami nem tetszett a tanítónak. A tanító feljelentette ezért a jegyzőt a tanfelügyelőségnek. A feljelentésben a többek között azt is mondja, hogy „amióta új jegyzője van a községnek, erősen hanyatlott a közoktatás.” Ezt azonban nem hallgathatta el a jegyző, hanem ekkor ő részletes jelentésben sorolta fel a tanító legnagyobb hibáit. Így a többek között azt is, hogy egy ünnepen annyira ittas volt, hogy a templom előtt feküdt önkívületi állapotban. Megemlíti azt is a jelentés, hogy nem egyszer volt olyan ittas állapotban a tanító, amikor a ruháját mások szedték rendbe s úgy vitték haza a lakására.

Nos az ilyen tanító igazán diszpéldánya a hanyagoknak s jó példát mutat tanítványainak.

Megtörtént az is *Körösponoron*, hogy a község a tanítónő fizetését nem adta ki. Hát így lehet kulturnemzetet nevelni a kulturátlanságból?

Dr. Miskolczy Ferenc főispán volt az, aki erős kézzel nyult hozzá a közoktatás kérdéséhez. Ez az akció most van folyamatban.

De meányi idő telik még el addig, amíg teljesen rendben lesz a közoktatás és hány gyermek nő fel addig úgy, hogy még a nevét sem tudja leírni?

Camilli püspök, a Tiszántul és a Budapesti Hírlap. Tegnap az egyik legelőkelőbb magyar lap, a *Budapesti Hírlap* vezércikkben foglalkozik Camilli jászvárosi püspökkel és azzal a kijelentésével, hogy a jászvárostól róm. kath. szemináriumban magyarul tudó papokat nevelnek a moldvai csángók számára. Erről a magyar szempontból oly érdekes tényről a *Tiszántul* tudósítója révén szerzett tudomást a magyar közönség. Mi irtuk meg Camilli püspök érdekes kijelentéseit s örvendünk, hogy a tudósítás széles körökben fölkelte az érdeklődést moldvai testvéreink iránt.

A város a kisiparosokért.

Városi pénzek az ipartestületi hitelszövetkezetnek.

A esütörtöki városi közgyűlés alkalmával határozott Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a berlini Friedrich Wilhelm biztosító intézet 3,000.000 koronás kölcsönéről szóló ajánlata felett s amidőn a kölcsön felvételét elhatározta, kimondotta azt is, hogy a felvett kölcsön azon részét, amelyet fel nem használ, mindaddig, míg a létesítmények építésénél arra szükség nem lesz, helybeli pénzügyintézetekben helyezi el, ami által az egyes bankokat pénzhez juttatja. Ezen határozat azt célozza, hogy a város ezen intézkedése némileg enyhítse a mostani nehéz pénzügyi viszonyokat.

A közgyűlésen Szabó Károly indítványozta, hogy a kölcsönből az ipartestületi hitelszövetkezetnek, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet helyi fiókjának is juttasson betétet a város. Ezen indítványt a törvényhatóság a törvényben előírt formások megtartása végett, a jövő közgyűlésre tüzte ki.

A kérdés felvetése és a közgyűlés határozata az iparosság körében örömet keltett, mert ezáltal remélik, hogy az iparosság is hasznát veszi a város kölcsönének.

Az ipartestületi hitelszövetkezet ugyanis már eddig is nagy szolgálatot tett az iparosságnak, különösen a kisiparosoknak az által, hogy a városi munkák végzésével megbízott iparosoknak előnyös kölcsönöket nyújtott, hogy a munkálatokat akadály nélkül végezhesék, vagy a munka elkészültével addig is pénzhez jussanak, míg a teljesített munkát átveszik és az érte járó összeget kiutalják.

Különösen fontos a hitelszövetkezet ezen eljárása a városi munkáknál, ahol bizony sokszor hosszú ideig kell várni az elkészített munka díjának kifizetésére. Igen sok esetben a hitelszövetkezet ezen eljárása nélkül kisebb iparosok nem is vállalhatnának nagyobb munkát a várostól.

A rossz pénzügyi viszonyok folytán azonban jelenleg a hitelszövetkezet sem rendelkezik elegendő pénzzel s így az iparosoktól meg kell tagadnia a kölcsönöket.

A város által juttatott betétek által a hitelszövetkezet a kisiparosokon tudna segíteni, tehát ugyanazt a célt szolgálná, amit a város a felesleges összegnek a pénzügyintézetekben való elhelyezés által kíván szolgálni s amennyiben a kisiparosokon ez által segítene, az iparos polgárok adózó képességét mozdítaná elő.

A város teljes garanciát nyerne a hitelszövetkezetnél, mert a részjegytulajdonosok nemcsak a részjegy értékéig, hanem annak ötszöröséig a magán vagyonukkal is felelősek, de ezenkívül állandó állami felügyelet alatt áll a hitelszövetkezet, sőt állami támogatásban is részesül.

Azt hisszük, hogy a város is belátja, miszerint nemcsak helyesen jár el, ha a sanyaru viszonyokkal küzdő iparos polgárok helyzetén a hitelszövetkezet akció képesebbé tételével segíteni, igyekszik, hanem egyúttal kötelességet is teljesít polgáraival szemben.

Az ipartestületi hitelszövetkezet eddigi működésével rászolgált teljesen a bizalomra.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
Amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

A REZIDENCIA legendás emlékeiből.

*

Régen-régen hallottam három legendás szép emlékről beszélni a nagy esukott ablaku palota körül. Bent a szegény és parvenü városból úgy nézünk e barokk-stílusú palota felé, mint a nomád népek néztek ez előtt négyezer évvel egy holdfényben csillogó vár felé.

— Be szép és mennyi drága, ismeretlen kincse lehet.

Három legenda, régi és ragyogó. Sok antik kincse közül ez a három sugárzik ki a tavaszi élet pompájából, amely most illosan körülállja a halk, szönyeges és méltóságos rezidenciát . . .

Itt volt a király . . .

Ha a király Nagyváradra jön, a püspöki rezidenciába száll.

Utoljára 1890-ben volt itt. Háló szobája az volt, amelyet most a kegyelmes ur dolgozó szobának használt.

Azt mondják, a király a dezsóné előtt a parkban sétált. Fáradtan, fogózva haladt fel a biboros széles lépcsőn. Az egyik aranyos foggantyú kisiklott a király finom fehér kezéből. Lába lecsuszott a lépcsőről s háta mögött a hadsegéd ijedten tárta eléje karjait.

Mikor felértek az első emeletre, a király bucsut intett hadsegédének. Bement hálósobájába. A komornyik hosszasan, mélyen meghajolt, az ablakhoz lépett és kinyitotta.

A király egyedül maradt. Vajjon milyen gondolatai lehettek? Megnézte-e a fehér testü barokk izlésű kályhát? A feje olyan, mint egy korona, amelyet négy hajlott kar tart.

A sarokban állt egy empir óra, arany és hőszin porcellán ragyogott feje körül. Lent vörös márványlap sulyosodott, amelyből tömör rézrudak szöktek az óra alá. A király megnézte hány óra! Még egy félórája volt az ebédig. Az ablakhoz lépett. A hársfák mögött fehér palást futott: a kanonokok háza, akiket ő nevezett ki, és akik közül alig ismer egyet-kettőt.

Elgondolkozott. A tegnapi naggyakorlat jutott eszébe. Meg akart feddeni egy ezredet, aki szerinte rosszul vezényelt. A tábornokai nem vették észre. Ő is elhagyta. Vajjon utólag kikapott-e szegény a generálistól?

A komornyik hirtelen meggyújtotta háta mögött a rézcillárt. A felséges ur haragosan megfordult. Miért zavarják?

Meglepte valami. Ezt a termet Schlauch Lőrinc, az ő kedvenc bibornoka az ő izlése szerint rendezte be.

Mosolygott, mikor meglátta a fotellek kedvenc színét: lágy bécsi rózsaszín selymen bordó bársonyos rózsák, nagy kinyílt virágok. S asztal, óra, szék és pamlag körül arany a szegély.

A felség leült az egyik új fotellba, nagy esőnd lett, mikor a komornyik betette az ablakot, elzárta a város zaját a felség előtt.

S ő Felsége kezébe vette a cercele névsorát. Már akkor nagy arany betűkkel nyomták azt, ami az ő kezébe került. A király mélyen elmerengett a listán. Arra gondolt, hogy mennyi ideig fog élni az a pár szó, amit ő a cercele alatt egy-egy méltóságnak mondott.

— Sokat dolgozik még, kérdezte egy fiatal paptól, akinek szeméből energia, hódolat és ifjúság sugárzott.

És úgy is lett. Halk legendák lettek a Felséges ur apró szavaiból, amelyet magukkal vittek azok, akikhez szólt. Amihez hozzányult, azt mitikus levegő lengi körül s a teremben majesztetikus nyugalom, csend és illat között pihen annak a napnak a legendája, amikor a király itt volt.

A főhercegi szoba.

Ez a palota balszárnyán van. Mikor ő Fensége itt volt, akkor hadsegéde Paár gróf laktak. Az érkező királyi hercegek részére állandóan készen áll.

Itt is egész lakosztály van. A főhercegi elfogadó jelenleg a nagy szalon nevet viseli. Ebben a teremben állnak azok a butorok, amelyeket Schlauch bibornok a királynapok idején vett ő Felsége kedvéért. Jobbra a falon Benczur hatalmas festménye függ: Schlauchot ábrázolja bibornoki ornátusban. Ez a kép Grand Prixet nyert.

Elképráztatja a szemet a rézmetszetek gyönyörű kollekciója. A termekben sötét van, zöld zsaluk, barna bársony függönyök s a villanyfénynél ragyogó aranyképek között az ember szorongva érzi az előkelő hidegséget. Milyen messze van innen a polgári otthonok intim melegsége . . .

A párisi rococo órák nyugalmas ketyegése áthallik egyik teremből a másikba. De milyen halkán. Egy sötét rózsaszínű dekdikált fényképek állnak: Frigyes főherceg családja.

Az adjutáns hálósobájában ragyogó ébenfa ágy van, fejénél gyönyörű stilizálásal csontberakás. Utána a kisebb elfogadó következik, amelyben a kegyelmes ur családtagjainak portréi vannak. Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar mindenik Széchenyit látja. Úgy helyezték el a képet, hogy őt is, de ő is mindenik portrét látja.

A főhercegi háló a sarokszoba. Mély ölen fehérik az ágy, előtte biborfüggöny, az ágy fejénél klasszikus miniatűrje a bécsi Pázmáneum oltárképének.

Színek és antik kincsek tropikus gazdagsága, melyekből a kultúra nagy bősége árad. A köznap élet izgalmai ritkán fütik fel ezeket a szobákat. Eszébe sem jut itt senkinek pénzre, divatra, ebédre, szórakozásra gondolni. A kultúra áldott csöndje lakik itt.

És mégis . . . Anno 1890. Az ebéd ideje már rohamosan közeledett. Itt volt a király. Paár gróf, a hadsegéd nyugtalanul nézte az óra arany ujját.

— Néhány perc van még és még nem jelentették, hogy kész az ebéd. A felséges ur nem szereti, ha késnek.

És nyugtalanul kisietett. Szembe jött vele Schlauch, a bibornok, aki ugyanesak az ebédkezésért aggodalmaskodott. Le akart

maga menni a konyhába. S akkor érkezett hozzájuk egy udvari pap.

— Engedje meg kegyelmes uram, hogy én menjek le.

A püspök hálásan nézett utána . . .

A szent korona egy éjszaka a rezidenciában volt.

Nem tudom, vajjon tudta-e őfelsége, hogy éppen a fölött a hely fölött aludt 1890-ben, ahol 1849-ben a magyar szent korona egy éjszakára el volt rejtve.

. . . A kormány menekült Debrecenből. Magukkal vitték a koronát is. Mi célja volt vele Kossuthnak, miért ragaszkodott hozzá oly kitartóan s miért tette ki annyi veszedelemnek: a jó ég a megmondhatója.

Egy balga terv lobogott lelkében, egy szörnyűsége politikai sakkhuzás, amely nem sikerült. Históriai tény, hogy Kossuth ebben az időben felajánlotta a koronát a cár fiának . . .

A menekülő kormány esős éjszaka érkezett Váradra. A korona fölötti felügyeletes Szemerére bízták. Magát a koronát Bónis Ferenc hozta.

Nincs irás róla, hogy miképpen rejtették el a koronát, csak szájhagyomány él róla. Feljegyezzük, mert érdekes és hihető.

Az akkori udvarmester felhívatta Gyapay pincemestert. Kint dühöngött a vihar. A földszinti szobák egyikében mihamar megjelent Bónis Ferenc és Szemere Bertalan miniszter is. Megeskették az udvarmestert és a pincemestert, hogy nem árulják el a korona rejtékhelyét.

Ezután elővették a drága ékszert. Hatalmas kucsmát huztak a koronára, hogy megóvják a vihartól. Az udvarmester megnyitott a padlaton egy csapóajtót és kötéllel leeresztették a koronát.

Az üveg, amelybe a korona pihent, ma is látható. A rezidencia székesegyház felőli sarkától 20 lépésnyire van, fala vakolt téglalakkal van kirakva s egy ember kényelmesen leszállhat rajta. Olyan, mint egy kisebb kut.

A pince földszintjétől 3 méter mélységben egy alagut nyílik észak felé. Rajta hüs áram tódul be.

Szemerék azonban nem bíztak abban, hogy a korona biztos helyen van. Éjfél után felhozták és a pincében helyezték el.

Még pedig abban a detailban, amelyet most pezsgős pincének használnak.

Ez volt legerősebb falu része az egész hatalmas pincének.

Reggel aztán innen vitték tovább a sz. koronát. Az üreg falát, amelyben először volt a korona, lebontották. De 64 év óta minden vendég, aki lemegy a pincébe, bizonyos áhitattal nézi meg azokat a durva téglákat, amelyek között a sz. korona egy éjszakát töltött.

(p. j.)

HERBST Arany-, ezüst- ékszer és óra

: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
18-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

Az iskolakerülők alkonya.

Verner Kálmán körrendelete.

Az iskolánélküliség mellett a vármegye kulturájára roppant nagy befolyással van az, hogy ott, ahol iskola van, ott sem képes hivatását teljesíteni, mert az iskolakerülők száma a legtöbbször nagyobb, mint az iskola látogatóké. Az év legnagyobb részében, különösen a román lakta vidékeken, a szülők már akkor, mikor a tél zordonsága megenyedi, a tanköteles gyermekekkel sutba csapatják a könyveket és felhasználják őket a házi és mezei teendőkre. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezeken a vidékeken maga az az iskolai év oly nagyon rövid, hogy az előírt tananyagot csak vasszorgalommal és megfeszített erővel lehet feldolgozni, elképzelhetjük tehát, milyen eredményeket tudnak ott felmutatni, ha még ezt a rövid iskolai évet is megrövidítik.

A tanító ilyen esetekben nem tehet mást, mint a mulasztókat állandóan feljegyzni és bepanaszolja a főszolgabirónál. Következik ilyenkor az elmarasztalás. A főszolgabírók egymásután büntetik a mulasztók szüleit. Ez a büntetés azonban még sehol sem ért célt. A gyermek több jövedelmet hajt odahaza, mint a büntetés. Így beszélnek a szülők és a tanulók kerülik tovább is az iskolát.

A mulasztások száma évről évre növekszik. A tanfelügyelőség eddig még eredménytelenül lépett fel ebben a dologban. Mint már egy alkalommal megtörtént, legujabban az árvaszék avatkozott bele a dologba.

Az árvaszéket a tanfelügyelő néhány jelentése indította erre. Ezek az esetek azonban olyanok voltak, ahol a mulasztók az árvák közül kerültek ki.

Az árvaszék a rendelkezésére álló eszközök igénybevétele mellett teljes szigorral lépett fel. Egy-két mulasztó gyermek gyámjának a megbüntetése, a gyermek elvétele, új gyám kirendelése csak azokban az esetekben segített, amelyek a tanfelügyelő jelentése alapján jutottak tudomására.

Az árvaszéknek a legújabb miniszteri rendeletek és a gyermekvédelmi törvények alapján azonban olyan hatalma van, hogyha azzal él, egy csapásra meg tudja oldani az iskolakerülés kérdését. Többek között az esetben, ha a gyermek eddigi környezetében züllesnek indul, az árvaszéknek jogában és kötelességében áll a gyermek részére új környezetről gondoskodni, még az esetben is, ha a gyermeknek éppen a szülői ház az a környezet.

Ezen az alapon kíván most fellépni az árvaszék a mulasztókkal szemben. Az iskolakerülés kétségtelen jele a gyermek züllesének, melyet csak súlyosbíthat az, hogy erről a szülő is tud, sőt annak a beleegyezésével történik. Verner Kálmán árvaszéki elnök most rendeletet adott ki, hogy az iskolakerülők

gyermekéről rendszeres kimutatást vezessenek arra a célra, hogy abból az iskolakerülés rendszerességét meg lehessen állapítani. A kimutatások alapján az árvaszék meg fogja kezdeni az iskolakerülés rossz szokásának teljes kiirtását. Verner Kálmán emez újabb akciója elé nagy várakozással néznek az egész vármegyében.

Vadász Lipót államtitkári kinevezése. A Budapesti Tudósító jelenti: Ő felsége Vadász Lipót országgyűlési képviselőt az igazságügyminiszter előterjesztésére igazságügyi politikai államtitkárrá kinevezte. Az erről szóló hivatalos kinevezés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg. Az új államtitkár hivatalát május 14-ikén foglalja el.

Elek Pál kihallgatása elmaradt. Betegségére való hivatkozással Elek Pál, a Magyar Bank igazgatója, megkereste a budapesti büntetőtörvényszéket, hogy kihallgatását a nevezetes tárgyalás megtartása előtt rendelje el, mert orvosa, gyógyulást keresendő, külföldi gyógyhelyre küldi. A törvényszék helyt adott a kérelemnek s elrendelte, hogy Elek Pál vallomástételre tegnapra megidéztesse s tanuvallomását ma tegye meg dr. Takács Aurél központi vizsgálóbíró előtt.

Tegnap reggelre aztán szenzációs fordulat állott be. Elek Pál tegnap jelentést küldött Balogh törvényszéki elnöknek, amelyben tudatja, hogy elutazott Badenbe, a tanukihallgatáson nem jelenhetik meg.

A függetlenségi fuziója. A beavatott ellenzéki körök már befejezett tényként beszélnek a függetlenségi pártok fuziójáról. Eddig már hatvanöt függetlenségi párt képviselő írta alá az egyesülést követelő nyilatkozatot.

A Kossuth-pártban eddig csak Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf tett kifogást az egyesülés eszméje ellen s követelték, hogy a Kossuth-párt programja érintetlen maradjon. Tegnap este azonban már Kossuth is megadta hozzájárulását az egyesüléshez. A Justh-pártban Holló Lajos Battány Tivadar gróf és Bakonyi Samu mutatott némi idegenkedést mindaddig, amíg előre nem állapított program alapján kivánták a fuziót. Hírszerint két néppárti Szmrecsányi György és Huszár Károly is csatlakozik az egyesült függetlenségi párthoz.

A tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy a jövő héten már a három függetlenségi párt közös értekezletet tart, amelyen proklamálják a fuziót. Eddig a legnehezebb rész a személyi kérdések elintézése volt, de most már ezeken is túl vannak. A mostani elnökök *diszelnökök* lesznek, az egyesült párt élére pedig gróf Károlyi Mihály áll. Ez annyit jelent, hogy az új függetlenségi párt a legharciasabb irányzatú lesz. Az egyesülés alapja a következő:

1. Az Irányi Dániel által kidolgozott

meghozta az olcsóságot, amiről a t. közönség meggyőződhetik az ismét megnyílt

függetlenségi pártprogram változatlanul megmarad.

2. Az új párt ragaszkodik a közös választójogi programhoz.

3. A restitutio in integrumot továbbra is követelik.

Törvényszék Belényesnek?

Uj nemzetiségi központ.

Évek óta panaszkodnak a nagyváradi törvényszék ügyforgalmának aránytalan megnövekedésére. Azt mondják, itt lehetetlen állapotok fognak bekövetkezni, ha a mostani aktaszaporulat tovább tart. Csak a polgári iktatóba 16,000 mondd *tizenhatezer* ügydarabbal több érkezett 1912-ben, mint 1911-ben. Az idén még további emelkedésre van kilátás. Ezzel szemben sem a bírói, sem a kezelő személyzet létszáma nem emelkedik megfelelő arányban, de igenis emelkedik mindeniknek a munkája, illetve soknak már csak a restanciája.

Erre találták ki azt a panaceát, hogy fel kell állítani a második törvényszéket, még pedig *Belényesen*.

Ennél szerencsétlenebb gondolat ritkán támadt az igazságügyi adminisztráció terén.

A belényesi törvényszék területéhez négy járásbírószéket csatolnának: a belényesit, vaskóhit, magyarszéket és a tenkei.

E négy közül a belényesi törvényszék csak Belényesnek és Vaskóhnak jelentene előnyt.

A magyarszéki járás jórésze sokkal közelebb kapja Nagyváradot, mint Belényest. A tenkei járásbírószék helyzete pedig egyenesen mizerábilis a belényesi kapcsolatban. Tessék elképzelni, hogyan jusson el a béli járásban lakó ember — Belényesre! Tenke is messze van neki, hiszen akárhányszor megesik, hogy rossz időjárás esetén a béli járásból a felek egyszerűen nem tudnak a tenkei járásbírószékhez sem bemenni. A vasuti közlekedés, de még inkább a kocsiközlekedés Tenke felől sokkal jobb és gyorsabb Nagyváradra, mint Belényesre. Messze van mind a kettő Tenkétől; de Nagyvárad, mégis csak — Nagyvárad, az ügyes-bajos ember itt kapja az összes központi hatóságokat, egyszerre több ügyét is elvégezheti — s rövidebb és olcsóbb az ide utazás. A tenkei járásbírószék lakosságának alig lehetne rosszabbat kívánni, minthogy az ő területüket Belényeshez kapcsolják.

Ellenben, ha már a tenkei járásbírószéknél tartunk: igenis kívánatos volna a bíróság területének kettéosztása és Bélben új járásbírószék felállítása. A béli járás egyes községei 50—60 kilométernyire vannak Tenkétől; hogy az micsoda drágítását jelenti a pereskedésnek, kivált a végrehajtásnak, arról csak annak lehet fogalma, aki ismeri a tenkei fuvarosok kiváló tudományát a fuvarbér-emelés terén. Bél föltétlenül elbirna egy kisebb, két bíróval ellátott járásbírószéket; olyas-

A balkáni béke

csipkeáruházában, hol férfi és női fehérneműk, divatcikkek, ernyők, harisnyák, szabókellékek, szalagok, madériák, csipkék,

harisnyák, ágymagazinok, stráfok, ridikülők és bőrárak stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Tarul” cipőraktár mellett.

Rosenfeld Ignác

formát, mint Vaskóh. Ezzel a különben kifogástalanul működő tenkei járásbírósnak nagy munkaterhe is könnyítést nyerne.

Visszatérve a belényesi törvényszék szerencsétlen gondolatához: kétségtelen, hogy ez az új törvényszék a magyarosékei, de még inkább a tenkei járásbírósnak területére nézve nem haladást, hanem visszaesést jelentene. Nekik a pereskedés csak lassabb és drágább lenne, mint a milyen ma. Pedig az igazságszolgáltatás érdeke talán mégis inkább a gyors és olcsó eljárás?

De van még egy igen komoly és erős év a belényesi törvényszék ellen: hogy annak a föllállítására csak megerősítene Belényest, mint oláh nemzetiségi központot.

Ha az a bélvidéki paraszt bejön Nagyváradra, elő kell vennie az iskolában vagy a katonaságnál elsajátított magyar tudományát s éreznie, tudnia kell, hogy Magyarországon van. A törvényszéken is igyekeznek lehetőleg magyarul beszélni, mert hát a tolmácsdíj öt korona s öt korona: öt korona. Belényesen ellenben úgy elbödögöl oláh szóval, akár Bukarestben. A tenkevidéki magyarság pedig egyenesen lesújtó tapasztalatokat szerezne Belényesben. Tenkén minden magyar, Belényesben pedig jobban boldogulna oláh szóval, mint a magyarral.

Mesebeszéd az, hogy a törvényszék magyarosítaná meg Belényest. Valószínű, hogy a bírák és a kezelőszemélyzet egy része oláh lenne, ezek pedig ugyan nem sokat magyarosítanak. Még nagyobb veszedelem rejlik a nemzetiségi ügyvédek elszaporodásában. Nemzetiségi helyeken ugyanis veszedelmesen szaporodnak már a nemzetiségi ügyvédek. Belényes, Vaskóh, Magyaroséke, Eled, részben Tenke és Margita ügyvédek közt egyre szaporodik az oláh és fogy a magyar elem. Nemzetiségi fiskálisok nyomában jön az oláh bank s felnő egy túlzó nemzetiségi intelligencia. Érdemes ezt az irányzatot mesterségesen is erősíteni azzal, hogy Belényesben a törvényszék felállításával még vagy 20-30 nemzetiségi ügyvédnek nyujtsunk biztos kenyeret és alkalmat a nemzetiségi eszmék terjesztésére?

A magyar értelmiség válsággal küzd — s akkor a nemzetiségek számára neveljünk értelmiséget mesterségesen? Nem kell olyan nagyon sietni azzal az új törvényszékekkel. Az új polgári perrendtartás ugyanis lényegesen csökkenteni fogja a törvényszékek ügyforgalmát, mert hiszen az ügyek nagy részét a járásbírósnak hatáskörébe utalja. Ha ennek dacára túlterheltek bizonyulna a nagyváradai törvényszék, még mindig lehet idő a személyzet létszámát fölemelni, a kereskedelmi és váltóosztályt önállósítani budapesti mintára, csak azt kerüljük el, hogy holmi politikai ideiglenes paktálások és üres jel-szavak kedvéért veszélyeztessük az igazságszolgáltatási és a nemzeti érdekeket egyaránt.

Váradai románok az aradi zsinaton.

Arad, május 10.

Aradról jelentik: Az aradi román zsinat legutolsó ülésén Marsieu Jusztin dr megkérdezte Papp I. János aradi püspöktől, tudja-e, hogy Oldeán György dr a nagyváradai szentszék iskolai bizottságának tagja és Suciu Szilveszter, az egyházi bizottság előadója jogtalanul kerültek ebbe a bizottságba. Az előbbi még nem tért át a görögkeleti hitre, az utóbbi pedig vallásellenes tanokat hirdet. Kérdi, hogy mit szándékozik a püspök ellenük tenni.

Pap püspök kijelentette, hogy megvizsgálja az ügyet és azután intézkedik.

Ezután Popa György dr aradi törvényszéki bíró, a román egyház előkelő funkcionáriusa szólalt föl. Popát a román nemzetiségi párt hivatalos lapja, a Romanul vezércikkben támadta, mert a tegnapi zsinati ülésen védelmezte Mangra Vazult a túlzók támadásai ellen. A Romanul támadó cikke miatt Popa bejelentette, hogy lemond az egyháznál viselt állásairól.

Pap püspök kijelentette, hogy nincs semmi ok Popa lemondására. Nem kell komolyan venni a Romanul támadásait, mondotta a püspök. Engem is folyton csipkedett, de én nem törődöm a dologgal, mert tudom, hogy a Romanul cikkeit éretlen gyerkőcök írják.

Popa erre visszavonta lemondását.

A román hírlapírók akciót készülnék indítani Pap püspök ellen.

HUMOR.

*

NEM BAJ.

Málicsika: Anyuska azt mondta, nem szabad veled játszani, a mig a kis hugodnak láza van.

Nellike: Oh, nem tesz semmit, a hugom nekem csak mostohatestvérem.

*

A NŐVÉR.

Közvitéz Kovács karanfogva sétál a korzón Julcsájával vasárnap délután, aztán betér egy tizedrangú elegáns sörmérésbe két pohár sörre. Csak egy asztalnál van még hely, de ott is ül valaki: az őrmester úr. Közvitéz Kovács illendően bemutatja Julcsát az őrmester úrnak:

— A hugom, őrmester úr.

— Ismerem. Nekem is volt a hugom tavaly...

*

FŐDOLOG A BÁTORSÁG.

— Én azt hiszem, kedves Edit, hogy a legnagyobb bátorság, sőt vakmerőség egy leányt megcsókolni.

— Hm, s maga azt hiszi, nekünk nőknek lehet mással is imponálni, mint bátorsággal?

*

AZ OKOS ÁLLAT.

— Miért mondják, hogy a kutya a legokosabb állat?

— Mert a kutya érti a módját annak, hogyan lehet megélni a semmittevésből.

*

KATONAHÜSÉG.

A főhadnagy úr szerelmet vall. A kis Jolánka szepegeve kérdi:

— Aztán tudna maga hű is lenni egy nőhöz?

A főhadnagy úr lelkesen ráfelel:

— Akár tizenkettőhöz is!

NAPFOGYATKOZÁS.

Csillagászati órán felelnek a diákok.

— Mi történik napfogyatkozáskor?

Kinos csend. Végre egyik kivágja a feleletet:

— Az emberek bekormozott ablaküvegekkel sietnek az utcára.

Debrecen irigyl a honvéd zenekart.

A nagy és gazdag civis városban felébredt a vágy és versengés. Tudtuk róla, hogy szereti Nagyvárad ragyogó kulturáját s hogy titokban tisztel is bennünket, de nem akarja beismerni. Roppant gazdasági ereje, területi nagysága, a Hortobágy nimbusza nem engedte, hogy elismerje a karesu és könnyű Nagyvárad fölényét.

Mi természetesen mindig szeretettel voltunk a gazdag szomszéd iránt, aki titokban kacérokodott a mi kulturánkkal. Elhódítani persze soha sem tudta, mert hej! ami egyszer gyökeret ver a sárgafövényes Köröspartján, az nehezen tagad meg bennünket.

Ez egyszer azonban nem benszülött kulturánkról van szó. Egy olyan idegenből jött szép virágról, amelyet Nagyvárad — nem akarunk dicsekedni — de határozottan növesztett hirben, dicsőségben és erőben egyaránt.

Hiszen nem mulik el nap, hogy ne beszélne a honvéd zenekarról. Ma nem történhetik megnyitás, hangverseny, ünnepély a honvédzeneke nélkül. Csodás változáson ment át a közönség is. Amelyik kávéház tele van, az biztos jele annak, hogy ott a honvédzeneke játszik. Határozottan ők a mai társasélet primadonnái és ezt az ünneplést meg is érdemlik.

Csak természetes, hogy ennek az örömtűznek átvillant a fénye a nagy szürke alföldi városba is. És a debreceni kávécsok megirigyelték a váradai kollégák nagyszerű sorát, kinyujtották arannyal telt markukat a mi primadonnánk felé és csalják, csábítják:

— Gyertek át szép piros honvédek, gyertek át, ha csak egy éjszakára is.

Meg is indultak a tárgyalások a zenekar vezetősége és a debreceni kávéházak között. A honvédzenekeknak annyira megszapordott adminisztratív ügye, hogy külön ügyészt fog választani. Hir szerint ezt a tisztséget dr Bőszörményi Lászlónak ajánlták fel, aki el is fogadta.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyancsak az

„Éle t”, „Nagyasszonyunk”, „Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

Hegedüs Hírlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

NESTLÉ FÉLE
régebevált GYERMEKISZT
 a legjobb és legolcsóbb
 DOBOZOK R. 130 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS ORVOSIÁLLÁSBAN
 Próbadozót ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, J. Biberste. 127.

NEGYVEN EMBER a vádlottak padján.

Hogy tanított a szombatsági
tanító ?

Kulturkép Biharmegyéből.

Érdekes tárgyalás volt tegnap a nagyvárad királyi törvényszék büntető bírósága előtt, amely jellemzően világít rá a biharmegyei iskolai állapotokra.

Ardeleán Jenő szombatsági gör. kath. lelkész és 39 szombatsági falusi ember volt a vádlott, akik ellen a község volt tanítója, Kiss Tivadar tett bűnügyi feljelentést hatóság előtti rágalmozás címén, azonban a tárgyalás folyamán kiderült, hogy bizony inkább a tanítónak kellene a vádlottak padján ülni és rég el kellett volna venni az oklevélét, olyan kitűnően kezelte vagy 20 éven át Szombatság község oktatásügyét.

Az ügy előzményei a következők:

A községben felekezeti román iskola volt és Kiss Tivadar volt a tanítója már több mint 20 év óta. A tanítás azonban a lehető legalacsonyabb nívón állott, a tanító eredményt egyáltalán nem tudott elérni. Ezeket a botrányos állapotokat végre megelégtelték a falubeliek és elhatározták, hogy orvosolni fogják bármi uton-módon is a bajokat.

Ardeleán Jenő lelkész még 1909. július 1-én kérvényt intézett a miniszteriumhoz, amelyet a lelkésszel együtt 40 szombatsági ember irt alá. Elénk színekkel festették a szomorú oktatásügyi állapotokat és azt kérték a minisztertől, hogy az eddigi tanító kinevezését mindenestre mellőzze a miniszter. Előadták a kérvényben, hogy Kiss Tivadar már több mint 20 éve tanító a községben, de annyira sem tudta megtanítani a gyereket, hogy a nevüket tisztességesen le tudják írni. A község lakói oláhok, de az iskolában anyanyelvükön sem tudtak megtanulni írni és olvasni. A magyar nyelv tanításáról szó sem volt az iskolában, magyarul egyáltalán nem tanultak az iskolában.

Mindez részletesen le volt írva instanciában. A tanító az ott irtakat sértőnek találta magára nézve és megtette a feljelentést Ardeleán Jenő és társai ellen hatóság előtti rágalmozás miatt.

Az ügyet csak most három év múlva tárgyalta a kir. törvényszék. Azóta már meg is van az új iskola, a lakosság kérelme teljesült, a közoktatás már egészen rendes. Kiss Tivadar kinevezését természetesen mellőzték.

A vádlottak közül kettő már meg is halt, úgy hogy a tegnapi tárgyaláson 38-an jelentek meg. A vádlottak egytől-egyig azt hangoztatták, hogy a kérvényben foglaltak teljesen megfelelnek a valóságnak. Allításukat bizonyítani is tudják. Ezután a bizonyításra került a sor.

Kihallgatták Jancsó Emil jegyzőt és a fiát ifj. Jancsó Emilt, akik mind a ketten vallották, hogy a tanító nem törődött az iskolával. Sokszor napokig feléje se nézett az iskolának. Kiss Tivadar, aki mellékesen az iskolai időn kívül a jegyzőnél irnokoskodott, azonban nagyon gyakran megtörtént, hogy iskola helyett is a jegyzői irodában volt a tanító.

Bacsó Sándor az új tanító megdöbentő adatokat tárt a bíróság elé. Elmondta, hogy amikor az iskolát átvette, a gyerekek egyáltalán nem tudtak semmit. Az első elemisták épúgy nem, mint akik negyedikeseznek voltak kinevezve.

Az összes gyermekekkel az első osztálynál, az ábécétől kellett kezdeni a tanítást. — Előadta még a tanító, hogy a 30

éven alóli emberek közül, akiket még Kiss Tivadar tanított, alig tud egy-kettő írni olvasni.

E bizonyítékok hallatára dr. Vattay József kir. ügyész, szólásra emelkedett és kijelentette, hogy miután meggyőződött arról, hogy a vádlottak nem rágalmoztak, mert a tanítóról mondott állításai a tárgyalás adataiból teljes beigazolást nyertek, a vádat az összes vádlottak ellen elejti.

A bíróság, amely Seres Barna törvényszéki bíró elnöke alatt tárgyalta az ügyet, az eljárást az összes vádlottakkal szemben megszüntette.

HIREK

Pünkösöd.

Pünkösöd napját, a Szentlélek eljövetele emléket ünnepli ma a keresztényvilág. Az apostolok összegyűlének zárthelyen s a Szentlélek tüzes nyelvek alakjában jelent meg s megerősítvén őket a Szentlélek ajándékaival, hogy szétmenvén a világ minden tájára, hirdessék a Megváltó tanításait.

Az ünnep alkalmából a templomokban nagy egyházi pompával tartják meg az istentiszteleteket.

A székesegyházban ma, Pünkösöd vasárnapján délelőtt 9 órakor Széchenyi Jenő pápai praelátus tartja az ünnepélyes szentmisét dr. Bundala Mihály prépost kanonok pedig szent beszédet mond.

Mise alatt a székesegyházi énekkar Belezny Antal karnagy vezetésével és nagy zenekari kísérettel Zeller ünnepi miséjét adja elő, graduáléra Gruber: Emitte Spiritum, Offertoriumok Filke: Confirma hoc Deus kezdetű darabjait éneklék.

A Szent László-templomban ünnep vasárnapján délelőtt 9 órakor az ünnepélyes szentmisét dr. Vueskics Gyula kanonok, a a prédikációt Draveszky Zsigmond káplán tartják. Este a májusi ájtatosságon dr. Pataky Arnold prédikál.

A pünkösöd hétfőjén a szent misét Draveszky Zsigmond káplán tartja és dr. Vueskics Gyula kanonok mondja a szent beszédet.

Az olasz plébánia templomban ünnep első napján délelőtt 9 órakor csak rendes szentmise lesz, szent beszéd nélkül. Ünnep másodnapján délelőtt 9 órakor ugy az ünnepélyes szentmisét, mint a szentbeszédet Imrik S. Zoltán plébános tartja. Az Oltáregyesület a szokásos ájtatosságát ma, Pünkösöd vasárnapján az olasz plébánia templomban tartja. Este fél 7 órakor Brém Lőrinc püspöki tikkár prédikál.

A várad-velencei plébánia templomban ünnep első napján délelőtt 9 órakor az ünnepélyes szentmisét és szentbeszédet Halász Gyula plébános tartja. — Ünnep második napján az ünnepélyes szent misét dr. Némethy Gyula theol. tanár, a prédikációt pedig Halász Gyula plébános tartja.

* Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnep miatt, szerdán reggel jelenik meg.

* **Bérmálás Gyulán.** Gr. Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök tegnap délután 2 órakor, dr. Mazurek Gyula püspöki szertartó kíséretében, automobilon Gyulára utazott, hogy ma a bérmálás szentségét kiosssa a jelentkező hivek között. Fetser Antal felszentelt püspök a reggeli vonattal szintén Gyulára megy bérmálni, mivel oly nagyszámban jelentkeztek a bérmálásra, hogy a megyés püspök egyedül megbírná ugyan, de a bérmálandóknak és kísérdíknak sokáig kellene várniok, míg hozzá jutnának a bérmáláshoz.

* **A pápa követe Párisban.** A pápa külön követe, Vannutelli bibornok, aki a francia katolikus egyház ünnepére érkezett Párisba, békét szeretne teremteni a Szentszék és a francia köztársaság között. Párisból táviratozzák, hogy Vannutelli biboros tegnap Poincaré köztársasági elnökkel és a külügyminiszterrel tanácskozott. Az Elyséeben a pápa követét olyan szertartásokkal fogadták, mint a hogy uralkodó fejedelmeket szokás.

* **Beteg a cárevics.** Londonból táviratozzák lapunknak: Az angol királyi udvarhoz Carskojeseléből szomorú hír jött. Alexis trónörökös betegsége megint rosszabbra fordult és a cári család nagyon aggódik érte. Ezért van, hogy a cárné nem fogja elkísérni a cárt Berlinbe, pedig a német császári család biztosra vette, hogy a cárné is jelen lesz Viktória Lujza hercegnő esküvőjén.

* **Változások a nagyváradai sajtóban.** Nagyváradon régen nem volt annyi gyors és hirtelen változás a redakciókban. Legujabb alakulásuk szerint Horvay Elemér a Nagyvárad munkatársa kilépett a lap szerkesztőségéből és átment a Nagyvárad Naplóhoz. Helyébe Mados György megy, aki eddig a Szabadság munkatársa volt. A Nagyvárad Napló felelős szerkesztője Gombos Ferenc lesz.

* **A tüdőbajosok rendelő intézete.** A városi tüdőbeteg rendelő intézetnél (Dispensaire) április hóban jelentkezett 44 új beteg. Gondozás alatt állott összesen 69 beteg 207 családtaggal. A rendelések száma 436 volt. Lakásvizsgálatot végzett az intézet 44 esetben. Az új jelentkezők közül 16 esetben vizsgáltak köpetet. Fertőtlenítést eszközöltek 22 esetben. Kiszolgáltattott 1176 liter tej, 133 kiló hus, 65 kiló liszt, 19 kiló cukor, 12 kiló borsó, ugyanennyi rizs és dara 1 és fél kiló kakaó, 20 kiló zsír, 2 kiló lenese, 12 kiló vaj, 187 kiló kenyér. A kiosztott élelmiszerek értéke 773 korona 30 fillér. Lakássegélyt adott 4 esetben, tűzifa-segélyt 17 esetben, összesen 74 korona 20 fillér értékben. Az összes havi segélyezés értéke 847 korona 50 fillér. Kézpénz adomány befolyt 80 korona. Tekintettel a tüdőbeteg rendelőintézet nemes céljára, kéri a nagyközönséget, hogy munkájukat anyagilag támogassa. A szives adományokat a tüdőbeteg rendelőintézethez, Teleki-u. 44.—a. kéri címezni.

* **Eljegyzés.** Biharvármegye egyik fiatal ambiciozus tisztviselője, dr. Ficzek Emil megyei tisztügyész most tartotta meg eljegyzését Ruffy Pál birtokos leányával Paulával.

* **Betörés Debrecenben.** A debreceni rendőrkapitányi hivatal távirati értesítése szerint dr. Nagy Gábor ottani lakos kárára tegnap délután alkulesal ismeretlen tettesek behatoltak lakásába s mintegy 1000 korona értékű ezüstneműeket elloptak.

Kertész S. Sándor

női divatruházába

Kossuth-utca elején

Telefon 1030.

Telefon 1030.

Nagy választék

szőnyeg, tül, vászon, szövet függönyökben és ágygarnitúrákban. :-

Meglepő olcsó árak

legszebb menyasszonyi kelengyék, szolid és megbízható kiszolgálás :-

Nyári divat újdonságok megérkeztek!

x **Kitüntetés.** Örömmel vettük tudomásul azt a nagybecsű kitüntést, mellyel az egész országban népszerű és közkedvelt „Wagner a Hangszer-Király” céget legutóbb lefolyt milánói nemzetközi kiállításon kifogástalan jóságú és elsőrendű hangszereiért megjutalmazták. Ugyanis a legnagyobb és legértékesebb díjakat ítélte meg a kiváló cégnek a kiállítás zsürije, amennyiben **aranyérmét, érdemkeresztet és elismerő diszoklevelet** kapott, melyek eredetije a cég helyeiben láthatók. Kétségkívül ez a kitüntetés egyben a magyar ipar dicsőségét is jelenti, mert a legutóbbi időkig a mi hangszeriparunk nagyon szerény keretek között mozgott és ezért Wagner a „Hangszer-Király” cég érdemei elvülhetetlenek, mert a külföldön is megmutatta, hogy már nálunk is fejlett fokozat áll a hangszeripar, miért is helytelenül teszi az, ki külföldre fordul hangszerekért, mert azokat oly jó minőségben és olcsó árak mellett beszerezheti Wagner a „Hangszer-Király”-nál (Budapest VIII. József-körut 15.)

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett

electrotechnikai vállalata

Nagyvárad, Bazár épület,

színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Naponta friss Cseresznye! Őszibarack!** Idei termésű ausztráliai fajták. Kiváló finom **fajborok**, jégbehűtött **kőbányai szalon** és **maláta sörök**. **MERTZ NANDOR** csemege üzletében, **Körös-utca**. Telefon 448 sz.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüss kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szücsök, **Nagy Sándor-u. 1.**

x **Csödtömög eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: **harisnyák**, **zsebkendők**, **parfümök**, **ernyők** és **fésű** áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig **Rákóczi-ut 18.** alatt lesznek kiárusítva.

Eladó

Luczerna termés.

A várostól 10 percnyire 4 kat. hold luczernás 1913. évi termése eladó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

x **Modern fényképezés** című könyv ugy a kezdő, mint a haladó amatőröknek kitűnő tanácsadó, receptkönyv stb., melyből a legújabb eljárások a művészi amatőröképek előállításához befoglaltatnak lakónikus rövidséggel. Ára K 1:80. Megrendelhető csak a szerzőnél **Leopold Kornél**, Budapest, VII. Erzsébet-körut 41., ki azt utánvétellel, illetve a pénz előzetes beküldése mellett küldi.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedektől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg **Benedek Testvérek** nagykereskedők „Cukorka Bonbonniére”-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege áruk a Zöldfa-utcai főüzletben a legolcsóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olcsó árban.

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban **Hevesi „Párisi divatruházában”** Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

x **Tisztelettel értesítjük** a nagybecsű hölgyközönséget, hogy **bécsi utunkról** haza érkezünk legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szives figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagybecsű hölgyközönség pártfogásáért esd **Kohn Eszti** utóda **Helen**.

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe **Rákóczi-ut 2. Városi bazár**

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, **Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt**, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a **Rákóczi-uton**, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk **costümök** készítését már harminc koronától kezdve **Szives** megkereséseket kérnek **Biró László** és **Társai** uri-, női- és papi-szabók **Rákóczi-ut 22.** Telefon 832.

x **Uj faterkedés. 2 kor. 20 fillér** 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: **Atlasz József** Vámház-u. 31/b.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor-álino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cágnál szereshetők be.

x **Tisztelettel értesitem** a nagyérdemű vevő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet **Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám** alá **Kis pipa** vendéglő mellé helyeztem át. **Finom** férfi és **fiu** szalmakalapok, szandálok, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Állandó **parthie** vételek. **Tisztelettel** **Fekete Jenő**.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, **Hamza Jemő** primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a **Fekete Sas** kávéházban a szebbnél szebb órákkal szórakoztatja a közönséget. **Prágai** különlegességek bővebb összeállított nagy színházi vacsora **K 1 20**, kicsi **80** fillér.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** **Koczás József** és **Rücskös József** közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított **uj női tambura zenekar** ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, **Kovács Ilona** sansonett, **Szallai Böske** kuplé, **Péchi Margit** népdal, **Balázs Mancsi** nemzetközi énekesnők és **Büszörényi Béla** baritonista és jellemkomikus, a társulat magán-számokkal működik, mondanunk se kell, hogy a **Korona kávéház** estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsossal**, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** fűzőt kaphatnak. Állandó nagy raktár **angol és francia fűzők**, **haskötők**, **melltartók**, **egyenestartók** és **fűzővédőkben**. **Nagyvárad, Színház-u. 4.** Emke melletti fűző terem.

x **Meglesz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékot, a hölgyeknek **ridicült** aruraknak **nyakkendő** és **sétabotot** a **Párizsi bazárban** a **Sas** alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti, hanem szép és **uj olcsó áruk** kaphatók.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel **Pista** barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak **elegáns felöltője** van, a melyet **hallatlan olcsó árban** szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, **passagó-kapu** mellett

x **A Kriegner** féle **»Tokaji China** vasbor nem támadja meg a fogat, nem terheli meg a gyomrot és ezért az összes **vaskészítmények** között az első helyet foglalja el. **Világszerte** évtizedek óta használják a **vörsegyenségből** eredő összes **bajoknál** étvágytalanság, **gyomor**baj, mindennemű testi gyöngeségnél és **gyengén** fejlődő gyermekeknél. **Valódi** **puttonos tokaji borból** készül, nagyon **kellemes** ízű hatása **biztos**. Nagy üveg **6 K.** Kis üveg **3 K.** 20 f., a **gyógytárakban**. **Póstán** küldi utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után **Kriegner** **gyógyszertár** Budapest, **Kálvin-tér**.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletemet. **Bécsben** és **Budapest**en a legelső szalonokban működtem. Mély **tisztelettel** **Braun Margit** **Rím-nóczy-u. 1.**

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a **hölgyek** táncosznak egymás között azon a **hallatlan olcsó árban** forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** **harisnya és keztyű** áruházában árusít **Nagy-Váradon**, **Szent János-utca** 4. sz. alatt.

Alulírott ezúton hozom a t. c. közönség szíves tudomására, hogy boldogult édesatyám cégfestő műtermét, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget szíveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítani a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autombilforgalmi r.-t.” itteni fiókjánál egy 20 és egy 40 lóerős pazar kiállítású nyitott BENZ automobil tekinthető meg. Továbbá dúsan felszerelt pneumatik és alkatrész raktár (Szilágyi Dezső-u. 6. sz. Telefon 13-21.) áll az automobil tulajdonosok rendelkezésére. A cég mindennemű ajánlattal készséggel szolgál, árjegyzékeket érdeklődőknek szétküld.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sűrkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformációk már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11-98.

x **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Két** történelmi nevezetességű kép jutányosan eladó özv. Bereczky Lajosnál Körös-utca 70.

* **Ingtatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányosan azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

x **Modern fényképészet.** Fővárosi mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é. május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át. Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközölhetnek. Külön **nagyítási műtermét** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céлом ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

Értesítés.

A „Kereskedők Magantisztviselők és Háztulajdonosok Közlönye” a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívhatják, hogy naponként d. e. 11-12-ig és d. u. 3-4-ig jelentkezzenek a **Szacsuy u. 12. sz. irodában.**

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira **Báthory-u. 9. sz. Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

x **Kiadó lakás.** 5 utcai szoba, előszoba, fürdőszobából és megfelelő helyiségekből álló lakás Szt. László-tér 5. sz. Kováts házban november 1-sőtől kezdve kiadó.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás megfelelő helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

„PATHÉ” gramofonok

(tücskerítés nélkül) és legújabb

„PATHÉ” LEMEZEK

egy-düli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé” **beszélőgépekre** felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tücskerítés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészi és így felülmúlnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tücskerítéssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók PATHÉ lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék **KALENDA JÁNOSNÁL** Nagyváradon, a Szt. László-téren.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u. 20.** Iroda s raktár: **Bémor tér 3** A n. é. közönség szíves tudomására adom hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN**

SZÍNHÁZ

...
Hetű műsor:

Vasárnap délután: Az ember tragédiája, este: Aranyeső.

Hétfő délután: Hoffmann meséi, este: Cigányprimás.

Kedd: Telefon. Francia vigjáték. Bemutató.

Szerda: Háztücsök. Vig opera.

Csütörtök: Telefon.

Péntek: Háztücsök.

Szombat: Telefon.

Vasárnap d. u. A mexikói leány. Este: Cigányprimás.

P. Megyeri-Szkurka Ilona. A Cigánybáró Szaffi szerepében lépett fel tegnap a megyebeli uri társaság egyik kedves hölgytagja: Pukyné Megyeri-Szkurka Ilona urnó. Még leánykorában szerepelt itt egyszer egy hangversenyen s akkor is sikert aratott, de a tegnapi fellépésével nemcsak meglepte, de valósággal elragadta a közönséget. Nagyon szépen, csengő kristálytisztá, eléggé erős, terjedelmes s ami a fő meglepően képzett, iskolázott hangja van. Szövegkiejtése mintaszerű, deklamálása korrekt, szóval olyan kvalitásokkal rendelkezik, amelyeket sajnos nélkülözünk most a színpadon. Énekét és játékát izlés és intelligencia jellemzi. Színpadi megjelenése is nagyon kellemes, beszédje értelmes, szép.

Ugy hallottuk, szerződötés céljából lépett fel tegnap P. Szkurka Ilona urnó. Ha úgy van, melegen ajánljuk az igazgatóság figyelmébe, hogy ilyen képzett, intelligens énekesnő szerződötése okvetlenül emelni fogja a társulat színvonalát.

—ó.

Hoffmann meséi és Cigányprimás. Pünkösd hétfőjén két előadást tart a színház. Délután a Hoffmann meséi, ez a végtelenül finom zenéjű, nagyszabású operette kerül színre, míg este a Cigányprimás lesz műsoron.

A telefon. A Vigszínház egyik legsikerültebb újdonságát, A telefont mutatják be kedden a Szigligeti-színházban. Gavault és Beer bohózata a legmulatságosabb francia termékek egyike.

IRODÁLOM

Csataképek és Szklenár Iván, a ruthén fiú. Kiss Endre áll. elemi iskolai igazgató, a cimben jelzett könyv szerzője, nem ismeretlen olvasóink előtt. Több érdekes dolgozata jelent meg lapunk hasábjain s így kedves ismerősökről szólunk, mikor jelezzük, hogy Kiss Endrének a fenti címmel egész elbeszélés kötete jelent meg. A kötet két részre oszlik. Az első részben a magyar szabadságharc dicső napjairól ír Kiss Endre, nemcsak hazafias lelkesedéssel és igazi ideális tárgy szeretettel, hanem hivatott írói tollal is. Mindenik csataképe tele van hazaszeretettel és ama nagy kor átérzésével. A kötet másik része a rutén felvidékről veszi tárgyát s a jelen egy darabjáról nyújt pompás korrajzot. Markáns vonásokkal ábrázolt korpék ez, a melyben nagyon sok az igazság s a megszívlelni, okulni való. Altalában Kiss Endre könyve szerzőjének óri. készségét a legszebben

bizonyítja; művének kelendőse pedig annak a típusa, hogy ezeket az írói kvalitásokat a közönség is fölismerte és értékeli. A mű 50 fillérrel kapható a szerzőnél Nagyváradon.

EGYESÜLETEK

A nőegylet közgyűlése.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet tegnap tartotta a Lujza Otthonban évi közgyűlését, amelyen özv. Grunwald Henrikné elnökhöz alant résztvettek: Balogh Kálmánné, Bócz Gézáné, Böszörményi Gézáné, ifj. Böszörményi Gézáné, özv. Brányi Gézáné, özv. dr. Bulyovszky Józsefné, Csász Tamásné, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Füredy Lászlóné, özv. Géher Antálné, Hosszu Jánosné, dr. Kiss Döméné, Kolozsváry Sándorné, Molnár Gézáné, Molnár Lajosné, Sándor Albertné, özv. dr. Szolcsányi Hugóné, Stark Róza, Vértessy Andorné, Winkler Jozefa, valamint Ficzek Lajos pénztáros és Böszörményi Géza titkár.

A titkár évi jelentése mindenekelőtt megemlékezett az egylet alapítója s elnöke özv. báró Gerliczy Félixné elhunytáról, aki a jótékonyagnak volt fáradhatatlan buzgalmu apostola s aki az egyletet 46 évi vezetésével a virágzásnak mai fokára emelte. Megemlékezett az évi jelentés özv. Rimler Károlyné és özv. Busch Dávidné elhunytáról, kik az egylet választmányának buzgó tagjai voltak.

A pénztári számadás szerint az árva-pénztár 1911. évi maradványa 103,153 korona 71 fillérrel szemben az 1912. év végén 108,775 korona 12 fillért tett ki, a menházi pénztáré pedig az 1911. évi 39,421 korona 73 fillérrel szemben 38,061 korona 46 fillér.

A lefolyt évben vételezte be egyletünk néhai Thumseng Adolf mezőtelegi volt lakos 8000 korona végrendeleti hagyományát. Ugyancsak gróf Széchényi Miklós megyés püspök ez évben is a karácsonyi ünnepek alkalmából 300 korona készpénzt és 16 méter tűzfát ajándékozott. Dr. Debreczeny Lajosné sem feledkezett meg egyletünkről adományával, valamint a helybeli pénzintézetek is.

Az Erzsébet leányárvaházban jelenleg 22 gyermek van, a Lujza Otthonban 18 öreg urinó talál menhelyet.

A Népinevelési Egyesület közgyűlése. A Biharmegyei Népinevelési Egyesület tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlését a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen Fráter Barnabás alispán elnökle alatt ott voltak Fetser Antal, dr. Vucskics Keszthelyi Zoltán, Wallner Odön, Vasady Lajos, Dus László és Böszörményi Géza és az egyesület tanító és tanítónő tagjai igen szép számmal. Fráter Barnabás elnöki megnyitója után Róz Mihály titkár terjesztette elő az egyesület múlt évi működését. Különösen kiemelte az egyesület által kiadott Biharvármegye térképét, mely ma már mintegy 500 iskolában van elhelyezve. Majd az egyesület által történt jutalmazásokról számolt be a jelentés. A számvizsgáló bizottság terjesztette elő ezután jelentését a múlt évi számadásokról. — A közgyűlés a számadásokat tudomásul vette. A számvizsgáló bizottságba elnökül Keszthelyi Zoltán főjegyzőt, tagokul Petry Gyula reáliskolai helyettes igazgatót és Stark Gyula róm. karh. iskolai igazgatót választották meg. A költségvetés elfogadása után a közgyűlés véget ért.

MULATSÁG

Jogászmajális.

Még csak egy rövid hét választ el a nagyváradai intelligencia pompás nyári mulatságától, a jogászok majálisától. Régen nem volt már ilyen mulatság Nagyváradon, érthető tehát a város és a vidék intelligens társadalmának nagy és őszinte érdeklődése. A Püspökfürdő gyönyörű parkja, a hatalmas erdő sétányai már várják a majális közönségét. A jogászfizetség pedig óriási lelkesedéssel és agilitással munkálkodik, hogy a majális minden ízében fényesen sikerüljön és a jelen voltak a legkedvesebb emlékeket vigyék magukkal. A fürdő gyönyörű nagytermében lesz a tánc, amelyet Danes János, a fürdőbérlet ez alkalomra pompásan fel fog díszíttetni. A majális 17-én, szombaton este 8 órakor veszi kezdetét a Püspökfürdőben. Visszajövelekre külön vonatról gondoskodik a rendezőség.

A tanítók mulatsága. A Bihar-megyei Általános Tanítóegyesület Nagyváradon e hó 21-én igazán kedves meglepetéssel szolgál Nagyvárad közönségének. Délután 3 órakor a Rhédey-kert árnyas fái alatt gyermekmajális rendeznek a tanítók, amelynek befejezéseül este 8 órakor táncmulatság lesz. Belépődíj a gyermekmajálisra gyermekeknek 20 fillér, felnőtteknek 40 fillér, családjegy 3 személyre 1 korona. Az esteli táncmulatságra a jegyek ára 1 korona. A tiszta jövedelmet a Tanítók Háza javára fordítják. A jótékony célra tekintettel felülfizetéseket köszönettel fogad és a Népinevelési Közlönyben nyilvánosan nyugtázza a mulatság rendezősége.

REPORTÁZ

M. T. K. — N. A. C. programja.

— A pünkösd hétfői sportesemény. —

A MTK footballcsapatának nagyváradai bemutatkozását, amely pünkösd hétfőjén délután fél 5 órakor lesz a Rhédey-kerti sporttéren, méltó érdeklődéssel várja közönségünk.

A pünkösd hétfőjének délutánjára különben is oly érdekes és vonzó programot készített elő a NAC vezetősége, hogy a közönség, amely oly szeretettel kíséri népszerű klubja sportakcióit ezuttal sem fog csalódni.

A délutánt fél 2 órakor a KITE—Egyetértés mérkőzése vezet be.

E mérkőzés után a két legjobb nagyváradai ifjúsági csapat a NAC ifj. és Török-vés ifj. csapatok mérkőzése következik.

Ezután következik a MTK—NAC I. mérkőzése dr. Bócz Gyula (postatakarék) fővárosi bíró vezetése alatt.

Helyárak: Fentartott hely 3 kor. Tribün 1'60 kor., állóhely 80 fillér, diákok és katonáknak 60 fillér. Clubtagok részére: Fentartott hely 2 kor. Tribün 1 kor. Allóhely 60 fillér.

Hétfő sporteseménye. Az NSE elkészült teljes programjával pünkösd vasárnapjára, amelynek sikere előreláthatólag sokáig páratlan lesz.

Délelőtt két football mérkőzés lesz, me-

lyek trainingjegyek mellett tekinthetők meg. Délután 2 órakor kezdődik a nagyszabású klubközi athlétikai verseny. Indulnak a következők: KEAC: Somody István dr országos rekorder és többszörös bajnok, dr Somody András, Finta, Farkas, László, Tamássy, Grigássy, Sütő, Holacsek Szollár stb.

A verseny után társas vacsora a Pannónia éttermében, ahová ezuton is meghívotnak az NSE összes tagjai.

NYILVÁNOS

Nagy készlet folytán
elsőrendű butorok

kaphatók,

olcsó árban

Reisz butorgyárban,

Rákóczi-ut 14. sz.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddal nélkül is készít **kitünő hirt** nevű

Fogtechnica

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

§ **Az ügynök életet biztosít.** Lesztenbaum Jenő ügynök életbiztosításban utazik, azonban úgy látszik — az utóbbi években nem ment valami fényesen az üzlet. Tenkén járt, ahol Izrael Béla pincemestert akarta rábeszélteni, hogy biztosítsa életét előnyös feltételek mellett. A pincemester azonban schogysem volt erre kapható. Nem baj gondolta magában az ügynök, fő, hogy glmeegyen ajutalék. Rö és egyszerűenviden

aláhamisította a biztosítási okiratra Izrael Béla nevét. Azonban orvosi bizonyítványra is szükség lett volna. Ez sem hozta zavarba a mi emberünket. Elment egyik orvoshoz és úgy mutatkozott be, hogy ő Izrael Béla, szüksége volna orvosi bizonyítványra, mert az életét akarja biztosítani. Az orvos ki is állította a bizonyítványt és csak később, mikor fizetésre került volna a sor, derült ki a turpisság. A nagyváradi kir. törvényszék az okirathamisító ügynököt egy havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Elszántotta a szomszéd földjét.

A tenkei járásban Matyucz János feketetői gazda évről-évre vette észre, hogy az ő földje állandóan fogy. Egyszerű paraszt eszével nem tudta előbb megérteni, hogy hogy fogyhat a föld, mikor ő azt kellőleg hizlalja. Matyucz szomszédja Burdás Flóra egyáltalán nem sietett felvilágosítani a dolgról az együgyű szomszédot, sőt azt mondta neki, hogy biz annak a gyenge hizlalás az oka. Az idei szántás alkalmával roppant megfogyottnak találta a földjét Matyucz és most már attól félne, hogy ha ez így tart pár év alatt elfogy teljesen, nemesak Burdás Flórának panasolta el sorsát, hanem más embereknek is. Ezek az emberek aztán felvilágosították, hogy Burdás szomszéd fogyasztja az ő földjét, olyanformán, hogy minden évben el el szánt egy két barázdát a földből. Matyucz erre panaszt tett a tenkei főszolgabíróknál, aki tegnap azonnal helyszíni tárgyalást tartott Feketetőn. A tárgyalás alkalmával kiderült, hogy Buzdás már hat öl szélességben szántotta el a Matyucz földjét egész hosszúságában. Matyucz beismerte tettét és nyomban ki is egyezett a megkárosított szomszédal.

TÁVIRÁTOK

Meg lesz a fuzió.

Budapest, május 10.

(Saját tud.) Urmánczy Nándor ma kijelentette, hogy az ellenzéki pártok fuziója iránti akció igen kedvező eredménnyel kecsegtet. Legalább 80-90 képviselő fog csatlakozni a fuzió táborba. Vannak természetesen olyan képviselők is, akikkel egyáltalán nem is tárgyalnak.

Szkutari átadása.

Bécs, május 10.

(Saját tud.) Szkutari átadása szerdán délután 3 órakor lesz. A tűz miatt letartóztattak 12 embert, akiket gyujtogatással gyanúsítanak.

Öngyilkos háziúr.

Budapest, május 10.

Ma délután Budapestnek egyik volt tekintélyes háztulajdonosa öngyilkosságot követett el. A József-körút 58. szám alatt a 3-ik emelet-ről leugrott és halálra zuzta magát. Az öngyilkost Szedlacek Mórnak hívták.

Gyermekgyilkos napszámos.

Makó, május 10.

Sajtény községben a napokban kéjgyilkosságot követtek el egy gyermekben. A csendőrség a tettest ma Szilágyi György csavargó napszámos személyében letartóztatta.

Részeg tiszték.

Krakkó, május 10.

Az orosz lengyel határon 3 orosz tiszt berugott állapotban átment. Az ő fegyvert szegzett egyik mellé-nek, mire a másik kardjával agyon-szurta az őrt. A vizsgálat folyamat-ban van.

Az előzetes béke aláírása.

Szofia, május 10.

Az előzetes béke aláírása azért késik, mert Szerbia és Görögország újabb akadályokat gördítettek a béke elé. A két állam eljárása a nagyhatalmakra nagyon kellemetlen.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irtá Dús László.

(Folytatás.)

51

Orsini, Aurora, Pietro anyja, kétségbe-esett őrjöngéssel verte a kápolna ajtaját, megátkozta a pápát, fejével is neki rohant az ajtónak, úgy kellett őt elvonszolni onnét, ahonnan épen olyan süket volt az a vén ember mint az a faajtó meg a kőfalak.

— Nincs hát segítség?

— Nincs Andrea! én tudom, hogy ezt a napot tul nem élem. Előttem van mindig Pietro levágott feje, meredt arca, véres nyaka. Oh Istenem! Oh Istenem! hogy nem teszesz csodát ott, ahol csak egyedül te segíthessz, más senkisé. Oh, hogy az ember képes megtagadni saját vérét! Az emberi igazságszolgáltatás nevében gyilkol az ember, még hogyha a te helytartód az Uram!

Es a festő kétségbeesetten emelte karját az ég felé.

— Hagyd el a szót, Giotto! inkább imádkozzunk a halálra való lelkéért. Oh mert nagy bűn nyomja az én lelkemet is és nem vagyok képes megszabadulni gyötrelmétől. Én vagyok oka mindennek és nem te! te csak egy életet semmisítettél meg, de én két szerelmes szívet zuztam össze és ez sokkal nagyobb bűn, mint a tied.

Giotto meglepetten nézett Andreára.

— Te, Andrea! — kiáltott fel — te vádolod magadat? mi lehet a te bűnöd?

A szobrász lehajtottá fejét és megtörtén felett:

— Én nagyobb bünt követtem el, elárultam Pietrot, őrt szerelmemben, mely még most is lángol szívemben, meggátoltam, hogy Paola és Pietro találkozzanak, alávaló rágalmakkal töltém meg a leány fejét és... és... szerelmet könyörögtem tőle...

Giotto megvetőleg mérte végig Andreát és szóltanul eltávozott.

Andrea Pisano amint magára maradt, mardosó gyötrelmével, oda ült az egyik asztalhoz, tollat fogott és tintába mártva írta meg egy darab márványkőre szíve égető fájdalmát.

XIX.

Pietro Gaetano Salmonai herceggel a menet a nyilvános vesztőhelyre ért, a mikor a Quirinál őrségének parancsnoka figyelme

lett arra, hogy a ferencendi szerzetesek kostonorának ajtaja megnyílik s rajta a guardian, a szerzetes rend főnöke, Gentilis di Monteflorum, a pápa gyóntatója, ugy 55 év körüli férfi, borotvált fejjel és mezitláb, kámszában, összetett kezekkel érkezik a menethez.

A guardian megtekintette az ifjút, megessett szíve annak fiatalságán és így szólt a parancsnokhoz:

— Villemo Bonvio te ismered engem?

— Igen, ismerem pater guardian! — válaszolt a parancsnok.

— Miért nincs bíró az elítélte? — kérde a guardian.

— Mert a legszentebb atya maga ítélkezett felette.

— Bonvio, én nem kérdezem, hogy ki ez az ifju, de magatartásából, szeméből, arcából látom, hogy ártatlan.

— Megölte a Quirinálban Severs Malatestát.

— Azt sem kérde, hogy miért tette. Hanem arra kérlek, Bonvio, hogy ne hajtsd végre az ítéletet addig, mig vissza nem térek.

— És hogyha nem jó vissza pater Guardian?

— Jól van, kiigazitottad kérésemet. Félóra alatt itt leszek. Ha nem tenném, úgy tégy a rendelet szerint.

— Várok egy órát, pater Generális.

A szerzetesek főnöke a Quirinálba ment.

— Hol a pápa ő szentsége? — kérdezte az őrt álló testőrtől.

Ez a kápolna ajtajára mutatott.

A guardian megzörgette az ajtót.

— Sanctissime páter! — szólt a szerzetes.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	10.84
Októberi buza	—	—	11.61
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.58
Májusi tengeri (1913)	—	—	8.01
Juliusi tengeri	—	—	8.14
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.54

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	826.—
Osztrák hitelrészvény	—	627.—
4 ^o /o-os koronajáradék	—	82.55
Osztr. magy. államv.	—	725.—
Jelzálogbank	—	435.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	523.—
Hazai bank	—	286.—
Magyar bank	—	562.50
Keresk. bank	—	3680.—
Rimamurányi	—	722.—
Salgótarjáni kőszén	—	779.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1076.—
Közuti vasut	—	635.75
Városi villamos	—	360.50
Adria	—	555.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszert, pipereszappant, arckrémeket, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár vezetősege. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

Uj posztó üzlet!
FŐ-ÜZLET KOLOZSVÁRT
DEÁK FERENC-UTCA 40.
(SAJÁT HÁZ).

ZAUDERER

Uj posztó üzlet!
(fiók) posztókereskedő
Nagyvárad, Zöldfa-u. 5. sz.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

posztó- és bélésáru fiókuzletet

nyitottam. Raktáron tartok a legjobb minőségű és elsőrendű gyártmányu bel- és külföldi férfi divat-szöveteket, valamint az ehhez szükséges belés kellékeket, női kiegészítőket és női kabatoknak való kelméket, egyenruházati szöveteket, kociposztót és billiardposztót a legdusabb választékban. Kolozsvárt 35 év óta tengettem hasonló hasonló üzletemben szerzett tapasztalataim elég garanciát nyújtanak arra, hogy igen tisztelt vevőimnek legmesszebbmenő igényeit minden tekintetben kielégítek. Amidőn kérem nagybecsű megrendelésével megtisztult kegyeskedék, szigoruan szabott árak!

vagyok teljes tisztelettel **ZAUDERER M. B.**

Szigoruan szabott árak!

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor. Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor. Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a né közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézkalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Másolat:

Kereskedelemügyi m. kir. Minister 1260—VI. B. sz. Valamennyi magyarországi törvényhatóságoknak; a m. kir. államvasutak igazgató-garának jelentése szerint vonalain a cukorrépa szállítás már megszűnt és a leadási árak forgalma most már egyenletesebb lévén, megzűnt a szüksége annak, hogy egyes állomásokról, a kirakott árak vasárnapokon is elfuvaroztassanak. E jeletés alapján egyes állomásokon a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése iránt mult év október hó 17 én 75845. és december hó 10-én 88376. sz. a. kiadott rendelkezéseimet

hatályon kívül helyezem. Felhivom törvényhatóságot, hogy jelen rendelkezésem tudomás és alkalmazkodás, azysintén az érdekeltek megfelelő gyors tájékoztatása céljából közölje a hatósága területén levő I. fokú rendőrhatalósággal. Budapest, 1913. március hó 30. A minister rendeletéből: Papp Árpád, ministeri tanácsos. Másolat hitelűl Nagyvárad, 1913. máj. 7.

Darabonth,
kiadó.

Horgony-Syrup. Sarsaparilla
 Vértisztítószer. Üvege 2.00 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici compositio.
 A **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.
 Fájdalomenyhítő bedörzsölés
 meghűlésnél, rheumánál, köszvényánál és
 Üvege 80, 1.40, 2.- kor.

Horgony-Vas-Albuminat.
 Tinktúra.
 Vérszegénységűl és asztmául. — Üvege 1.40 kor.

Besszerrehatók
 a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül
RICHTER dr. az „Arany oroszlán”-hoz címzett prágai
 (I. Ellenbethe ttrae 5) gyógyszerárából.

Főraktar Magyarország részére:
Török gyógyszerár Budapest.

A Félix-fürdő kezelősege

szives tudomására hozza a t közönségnek, hogy május 11-én d. u. 3 órától este 9 óráig

a honvéd zenekar

hangversenyez.

A kezelősegek sikertült a nagyvárad m. kir. honvédzenekart az egész furdőévadra megnyerni. Belépti-dij nincs.

A t. közönség szives látogatását kéri

a Félix-fürdő kezelősege.

Izletes ételekről és tiszta italokról gondoskodva van.

Fix fizetés és napidíj

mellett megbízható

üzletszerzőket

keres a Minerva
Magyar Biztosító
intézet vezér-
nököse helyben

Bémer-tér. Telefon 433.

**Köszeg, Dr. Dreiszker vizgyógy-
intézete és szanatóriuma**

ide- és belbetegek részére Egész éven át
nyitva. Ellátás, vakás, orvosi gyógykezelés,
napl. ár 10 K, hetenkint 70 K. Kitűnő ellátás,
gondos orvosi felügyelet, legszebb eredmények.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Az igazgatóság.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Merza Kálmán

szíjgyártó, nyeres és
bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikket, egymint:
dizs és igás-**szerszámot**,
nyerget és versenyosorokat. Ki-
vánatra megrendelés után is ké-
szítek a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig, **feltűnő**
szolid árak mellett.

**Legbiztosabb és
legmegbízhatóbb nyaraltatás!**

A nagyérdemű közönség b. figyel-
mébe ajánlom, hogy ugy **helyben**,
mint **nagyszalontai fiók-üzle-**
tomben szőrmeárukat, téli öltö-
nyöket, függönyöket, szőnye-
geket s. b. nyaraltatás végett csakis
nálam és fióküzletomben méltó-
tassanak elhelyezni, hol kívánatra
bármikor felmutatható legyen, a
nyaraltakat tisztán kezelve, gon-
dozva és kijavítva annak idején
haza szállítatom. A raktárom és
üzletomb a károk ellen biztosítva
van, azért kérem a n. é. közön-
ség szives bizalmát. Tisztelettel

Zimányi András

német szűcs, Színház-utca,
Adorján-palota. Telefon 824.

Telep: Körös-utca 47. sz. saját ház.

MODERNIRODA BUTOROK,

PÉNZSZEKRENYEK, OKMÁNY-
SZEKRENYEK, IRÓGÉPEK
TELJES IRODÁK BERENDEZÉ-
SÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-
FIZETÉSRE IS SZÁLLIT AZ

Általános Kereskedelmi vál-
lat Nagy Sándor-utca 4.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

**Tűz- és betörésmentes
pénztár szekrények (safes) bérbeadása.**

Ujonnán épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságu pénztár szekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

**A
jó bornak**

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-
dezt étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta**
felvételnek.

Hímzés, Csipike árak

nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 illertől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fut.

1000 drb. férfing finom 194 f.

Harisnya és zseb-
kendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakat és munkák, **vas-**
szervezetek, vízvezeték javítá-
sok és takaréktűzhelyek első-
rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
egymint:
ekék, boronák, borsajtók és szőlő-
zúzó stb. **Lépcső kútai** ugy
tartósság, mint vízemelő képesség
tekintetében minden eddigit fölülmul-
nak. Mindennemű gépjavítások szak-
szerűen és gyorsan eszközöltekn.

Megnyilt a Püspök-fürdő!

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A
gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét
rég, kiválóan kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gonddal, izlés-
sel minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s
valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspökfürdő

május hó 1-én

nyilt meg, a hol a közönség nem csak gyógyulást, de kellemes szórakozást is talál.

A *Katholikus Népszövetség* *nagypáradi szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein

A *Katholikus Népszövetség* *jogvédő irodája.*

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnék.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker. számtan, magyar és német levelezés, szépirás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők kereskedők és iparosok, akiknek nem állt módjukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi életben való gyakorlati ismeretekre kiképeztesse.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetők
Mérsekelt tandíjak! Egyleti tagoknak kedvezmény

Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi könyvreviziók, kereskedelmi megbízások pontosan és diszkrétan eszközöltenek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 3.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy **SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN**

CUKRÁSZDÁT

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrázoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Fey Rezső

műbádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartály vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és dísz-
bádogos munkát Vil'any-
erő gépekkel berendezve.

Horváth Elemér

uriszabó

Nagyvárad, Kolozsvári-u. 75.

Ajánlja magát a legújabb divat szerint elegáns férfi és fiu gyermek öltönyök mértékszerű elkészítésére, meghívásra hához jövök

**Javítások és tisztítá-
sok jutányos árban.**

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye
újabb reklámakelóra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítottunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr Heider-féle fogpor
1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
Összesen 19 drb 2 korona 50 filléért.

Szállítások naponta eszközöltenek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

MŰKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntette számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek napenkénti szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

bádogos és szerelő- műhelyt

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon Bihari Samu bádogos és szerelő cégtől megváltam s az Arany János-u. 14. sz. a. egy kitűnően felszerelt

létesítettem. Elvállalok mindenemű bádogos munkát, vízvezeték és csatorna berendezéseket. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálok. Pártfogást kér, kiváló tisztelettel

KOLLMANN FERENC

bádogos és szerelő

Arany János-u. 14. sz. Telefon 771.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő árt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, hasköttők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvköttők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tiszteviselők és iparosoknak árengedmény.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szerethetők be.

A tavalyi nagy perenospora járvány idején is kitűnő eredményt értek el szőlősgazdánk a

„PRO-VINO”

nevű új permetező szerrel.

Kitűnően tapad!

Azonnal oldódik!

Aljat nem képez!

Tessék ismertető füzetet kérni!

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban 56 fill., kisebb zsákokban 58 fill. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgálicból s így a

„PRO-VINO” a legolcsóbb permetezőszer.

Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
(Budapest, V. Alkotmány-utca 31.)

Kiadó lakások.

A Szacsavay-utca 18. sz. és a Szmekta Gyógy-utca 1. szám alatt ujonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcái és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadók. Ugyancsak kiadó a Kolozsvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utcában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Cigányprimás!

„Király Ernő mulat“ ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 250 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül csakis

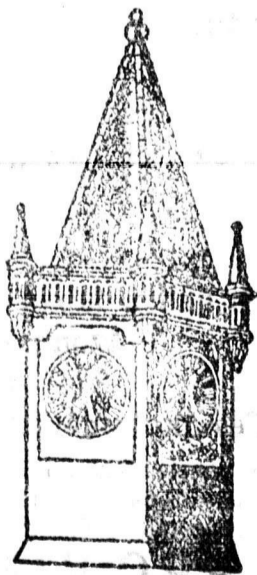
Wagner

„Hangszer-Király“-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemezei ingyen! — Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — Óvás! Figyelem a „Wagner“ névre és a 15. házszámra.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

NYÍRIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmeárkat, függönyöket, szőnyegetek stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kivánatra azokért házhoz küldök, az tizlet tűz és és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogást kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA,

szücs üzlete.

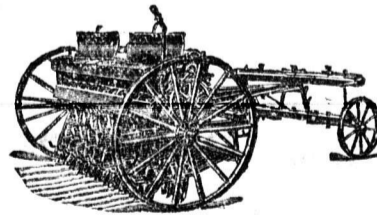
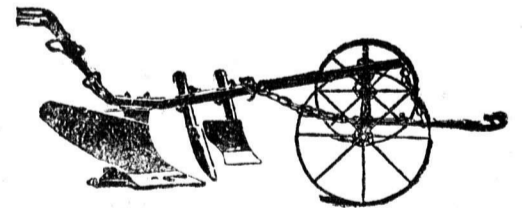
Fő-utca 7. szám. Telefon 947.
Telep Körös-utca 32. Saját ház.

Értesítés.

A nagyérdemű gazdaközönség többször nyilvánított óhajára
Nagyváradon, Nagypiac-tér 10. szám
(Óváry házban) dúsan felszerelt raktárral kapcsolatosan
fióküzetet nyitottunk.

Ezáttal a n. é. gazdaközönség a gépbeszerzés alkalmával ott a helyszínen megtekintheti legmodernebb gépeinket s kiválaszthatja a céljainak legjobban megfelelőt.

Állandóan raktáron tartjuk a „Bächer“-féle egy- és kétfazu acélekeket és minden a faiparműveléshez szükséges eszközöket.

Az eredeti „Melichar“-féle világhírű „Unicum Drill“ sorvetőgépek és „Imperator“ műtrágya-szórógépeket, amelyek utólérhetetlen tökéletességűek.

„JOHNSTON“ gyártmányu legcélszerűbb amerikai aratógépeket, fűkaszalókat, gereblyéket, Szőlőgazdasági eszközöket stb. stb.

Mintaraktárunk megtekintését kérjük!

Bächer Rudolf — **Melichar Ferenc**

ekegyárának

vetőgépgyárának

fiókraktára:

Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám.

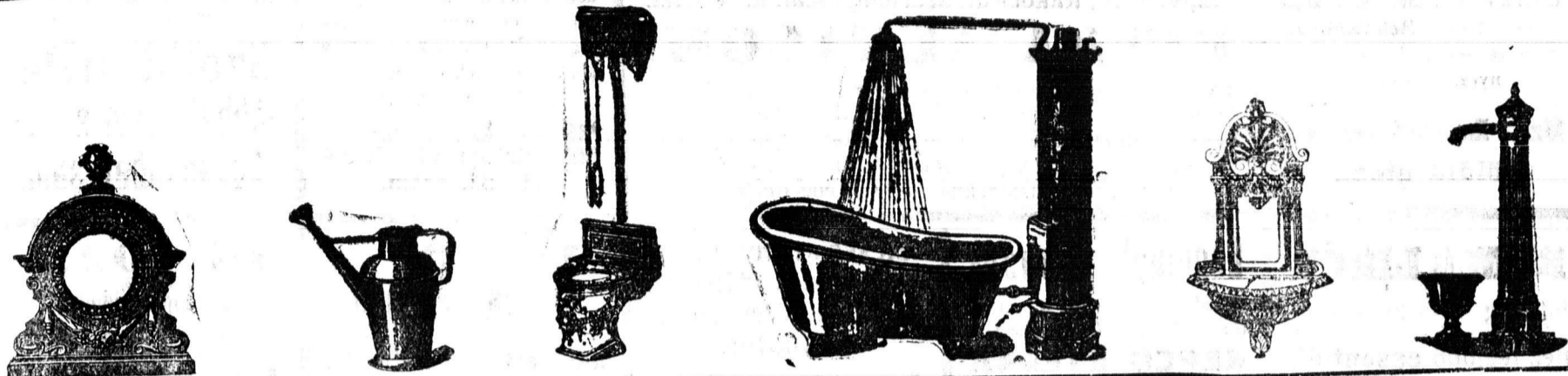
Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhető:

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe
 Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpon-
 tosanabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve
 kiváló tisztelettel
Balogh János.

Építész és házi urak szíves figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY
 szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalata Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését, és szagtalan angol klozettek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkő válla kozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútort asztalos
 Sanc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek a divat legújabb hajpotek ujdonságait minden variációban raktáron, bármikor kipróbálhatók

Hajfestészet.

Maison PÖLÖSKEI

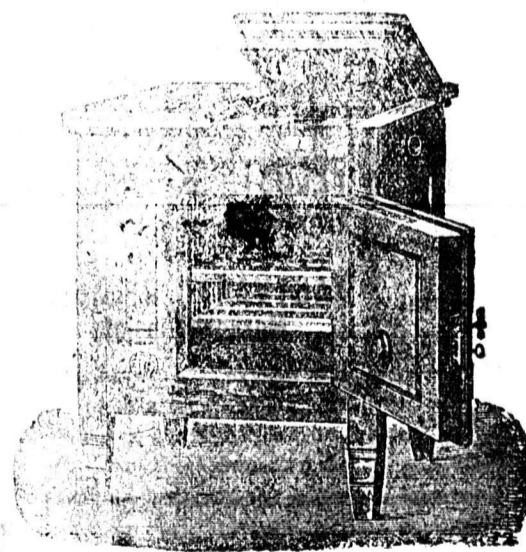
női fodrásztermében

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 4.
 Telefon 11-73. Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás, arc-gőz, villanyvibrációs, arcmassázs, arancok rövid kezelés után elsimulnak, arhajakat villannyal végérvényesen eltávolítok.

Villany manicür.

J É G S Z E K R É N Y E K | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
 Nagyvárad, Rákóczi ut. Telefon 390 szám.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Estétkint Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

RUM és LIKÖR

házilag való készítéséhez legjobb essentiák

:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT
„A nygal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Legujabb blousok

rajzolja és készen a legjutányosabb árban kaphatók

KEPES ETELKA

kézimunka üzletében. hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközölhetnek Kossuth-utcán, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Alapított 1895-ben.
Deo Adiuvente!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

Szántó Dezső

Első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Petry Arpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Taroly és Réztoró mellett, a Bimanczó-palotával szemben Mindennapos műszerész munkák az akadémia javítása elfogadtatik.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. SZ.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

TELEFON 10-54. HIRN M. ÉS FIA TELEFON 10-54.

ELEKTROMÉRNÖKI IRODA ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT

NAGYVÁRAD, TELEKY-UTCA 30. SZÁM.

Készítünk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket, házi telefon és csengő szereléseket, továbbá minden e szakmába vágó munkálatokat.

Csillárok nagy választékban.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök.

Tanuló felvétetik.

TELEFON 1038. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csomage kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teeki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

NE ADJUK

pénzüket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai főzéség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivétel-ten a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Haus Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

UJ keztűs és sérvkötő készítő!

Keztűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszerelése, til csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan es szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kábes és köszörűldéje

Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindentféle speciál köszörűldéseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyíró gépet, és mindenféle más borotvák köszörűldését pontosan eszközöl.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészet és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut,

Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóci-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csomage-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

Van szerencsém tudatni a Nagy-
várad és vidéke n. é. közönségével,
hogy a **Lembert-fèle**

fényképészeti műtermet □

átvettem, s azt a modern technika
minden vivmányával teljesen ujon-
nan felszereltem.

Szives támogatását kérve a n. é.
közönségnek

Horváth Viktor

photomivész.

Rákóczi-ut 8. szám.

DROGERIA CIKKEKBEN

a legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

FARKAS ISTVÁN

„**APOLLO**“ DROGERIÁJA

Nagyvárad, Rákóczi-út, 7—b. (Rimanóczy-palota.)

FOROLIN

kéz és lábizzadás elleni szer főraktára.

Hűsít!

Szagtalanít!

Azonnal használ.

Ára

1 kor.

VASUTI MENETREND.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Gy. v.		V. v.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.	
ODA — VISSZA.																					
5	22	7	00	11	31	2	25	9	47	9	35	5	20	7	20	6	15	11	30	6	50
7	22	8	49	11	31	4	25	9	47	11	25	10	17	3	34	5	36	11	37	3	27
9	01	10	35	2	05	5	56	12	25	1	03	5	06	12	34	3	34	11	37	7	33
9	21	10	58	2	35	6	15	12	56	1	15	4	50	12	42	3	54	9	21	12	35
9	37	11	14	2	54	6	28	1	16	1	39	3	58	12	05	3	10	8	59	9	35
9	55	11	35	3	21	1	29	1	16	1	39	3	58	12	05	3	10	8	27	9	21
10	11	11	50	3	42	7	00	2	04	2	11	2	27	11	18	6	55	8	48	11	16
10	20	11	59	3	54	7	09	2	15	2	20	2	27	11	18	6	55	8	48	11	16
7	24	12	05	4	18	7	14	2	52	2	25	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	33	12	10	4	24	7	19	11	32	2	59	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	45	12	41	4	35	11	11	3	08	3	08	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	59	12	51	4	47	12	00	3	29	2	53	5	40	10	00	1	50	6	08	8	10
8	10	12	29	1	00	4	57	7	42	12	21	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	19	1	07	1	13	12	31	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	27	1	13	1	13	12	40	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	34	12	42	1	19	5	12	7	55	12	48	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50
8	40	1	24	5	16	12	55	3	50	3	50	5	04	9	38	1	37	5	35	7	58
8	50	1	32	1	32	12	07	3	50	3	50	5	04	9	38	1	37	5	35	7	58
9	05	1	02	1	44	8	15	4	09	3	28	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	14	1	54	5	43	1	41	4	17	4	17	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	19	1	59	5	47	1	48	4	31	4	31	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	33	2	09	5	58	2	17	4	39	4	39	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	43	2	17	6	05	2	17	4	39	4	39	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	55	2	26	6	15	8	48	2	31	4	50	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
10	08	2	37	8	48	2	31	4	50	4	50	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
10	28	2	53	6	37	9	03	3	06	5	12	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
12	52	3	16	4	43	8	34	10	32	6	03	7	22	5	47	3	30	8	33	12	39

Gy. v.		V. v.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.		Gy. v.		Sz. v.		Tvsz.	
ODA — VISSZA.																					
5	22	7	00	11	31	2	25	9	47	9	35	5	20	7	20	6	15	11	30	6	50
7	22	8	49	11	31	4	25	9	47	11	25	10	17	3	34	5	36	11	37	3	27
9	01	10	35	2	05	5	56	12	25	1	03	5	06	12	34	3	34	11	37	7	33
9	21	10	58	2	35	6	15	12	56	1	15	4	50	12	42	3	54	9	21	12	35
9	37	11	14	2	54	6	28	1	16	1	39	3	58	12	05	3	10	8	59	9	35
9	55	11	35	3	21	1	29	1	16	1	39	3	58	12	05	3	10	8	27	9	21
10	11	11	50	3	42	7	00	2	04	2	11	2	27	11	18	6	55	8	48	11	16
10	20	11	59	3	54	7	09	2	15	2	20	2	27	11	18	6	55	8	48	11	16
7	24	12	05	4	18	7	14	2	52	2	25	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	33	12	10	4	24	7	19	11	32	2	59	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	45	12	41	4	35	11	11	3	08	3	08	6	30	10	31	2	16	6	50	8	34
7	59	12	51	4	47	12	00	3	29	2	53	5	40	10	00	1	50	6	08	8	10
8	10	12	29	1	00	4	57	7	42	12	21	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	19	1	07	1	13	12	31	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	27	1	13	1	13	12	40	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50	6	08	8	10
8	34	12	42	1	19	5	12	7	55	12	48	3	45	3	07	5	50	10	00	1	50
8	40	1	24	5	16	12	55	3	50	3	50	5	04	9	38	1	37	5	35	7	58
8	50	1	32	1	32	12	07	3	50	3	50	5	04	9	38	1	37	5	35	7	58
9	05	1	02	1	44	8	15	4	09	3	28	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	14	1	54	5	43	1	41	4	17	4	17	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	19	1	59	5	47	1	48	4	31	4	31	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	33	2	09	5	58	2	17	4	39	4	39	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	43	2	17	6	05	2	17	4	39	4	39	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
9	55	2	26	6	15	8	48	2	31	4	50	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
10	08	2	37	8	48	2	31	4	50	4	50	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
10	28	2	53	6	37	9	03	3	06	5	12	4	45	9	25	1	23	5	07	7	43
12	52	3	16	4	43	8	34	10	32	6	03	7	22	5	47	3	30	8	33	12	39

Nagyvárad—Vasköh.

Szv.		ODA — VISSZA.		Szv.		Tvsz.		
4	28	Ind.	Nagyvárad	Erk.	9	49	7	08
4	41		Várad-Velence		9	38	6	57
4	56		Ronló		9	24	6	45
5	05		Felixfürdő		9	17	6	37
5	21		Kardó		9	03	6	25
5	38		Nyárló		8	37	5	59
6	11		Magyaryepes		8	25	5	46
6	28		Tasádfő		8	09	5	31
6	43		Drágosceke		7	55	5	18
7	00		Magyarsceke		7	36	4	59
7	13		Dusafalva		7	22	4	45
7	28		Szombatság-Venterrogoz		6	56	4	05
7	43		Pusztahollód		6	46	3	51
8	10		Gyanta		6	23	3	37
8	17		Fekete-Kápolna		6	14	3	29
8	31		Sólyom		6	00	3	14
8	48		Belényesörvényes		5	53	3	05
8	59		Borz		5	48	2	54
9	11		Belényesujlak		5	34	2	44
9	23		Belényessonkolyos		5	25	2	32
9	34		Városfenes		5	11	2	19
9	44		Belényes		5	01	2	08
9	54		Dragánfalva		4	42	1	43
10	07		Kisszedres		4	31	1	31
10	18		Rény		4	17	1	18
10	27		Biharlonka-Rézbánya		4	05	1	03
10	39	Erk.	Vasköh.	Ind.	3	53	12	50

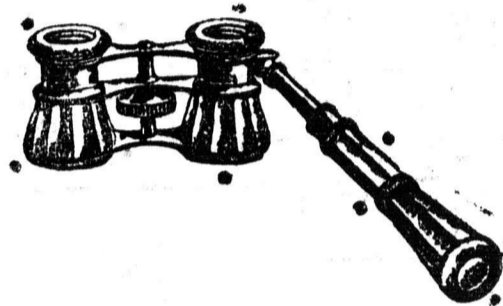
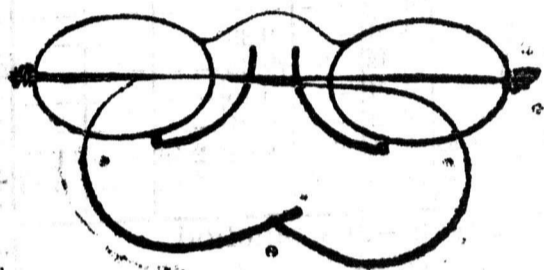
Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Vv.		Szv.		Vv.		ODA — VISSZA.		Vv.		Szv.		Vv.		
6	33	10	21	5	15	ind.	Vésztő	Erk.	9	18	7	56	4	51
6	24	10	29	5	33		Okány		9	00	7	33	4	31
6	42	10	34	5	48		Nagygyantá		8	41	7	23	4	12
6	53	11	03	5	57		Sarkadkeresztúr		8	31	7	13	4	01
7	08	11	10	6	12		Méhkerék		8	18	7	04	3	42
7	17	11	25	6	19	érk.	Kötegyán	ind.	8	04	6	52	3	32
8	01	1	50	6	56	ind.	Kötegyán	érk.	7	19	6	18	2	25
8	14	12	32	7	11		Pósapuszta		7	07	6	02	2	11
8	33	12	11	7	36		Illye		6	57	5	56	2	00
8	47	12	24	7	41		Csegöd		6	34	5	43	1	40
8	57	12	38	7	51		Erdőgyarak		6	25	5	35	1	30
9	06	1	41	8	01		Árpád		6	16	5	27	1	20
9	21	1	50	8	07		Feketebátor		6	06	5	18	1	09
9	35	1	12	8	12		Feketelető		5					

KLEIN HUGÓ

szakoptikus

Nagyvárad, Rákóczi-ut (Zárda-épület.)

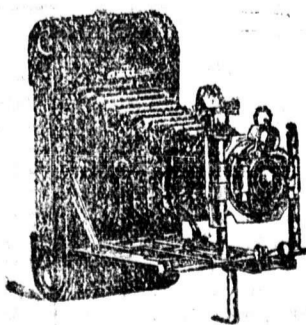
Ajánlja dusan felszerelt raktárát: Szemüvegek, szabadalmazott orcsiptetők, Lorguettek finom optál lencsékkel, orvosi szobafürdő hőmérők, látcsövek, folyadékmérők, mérőszallagok, fényképezőgépek és összes kellékei.

Orvosi rendelet szerinti

S Z E M Ü V E G E K

teljes precizitással készülnek. Mindennemű javítások a leggyorsabban eszközöltetnek.

Egyedüli
szaküzlet

Egyedüli
szaküzlet

Pünkösöd.

A ZENETANÁR.

ELBESZÉLÉS.

A fővárosi ember szereti a vidéket alárendeltjének tekinteni. Szereti úgy feltüntetni, mintha a vidék életfeladata abban merülne ki, hogy a fővárost ellássa jó és megfelelő mennyiségű zöldséggel és egyéb, a táplálkozásnál fontos cikkekkel.

Ebből kifolyólag nem egy fővárosi ember azt hiszi, hogy a vidéki emberek csakis zöldségtermeléssel foglalkoznak, legyen az kertben-termett, avagy olyan zöldség, a mit a konyhá-szat a legjobb akarattal sem sorozhat a meg-ehetőségek közé.

Pedig ez tévedés. A vidéken is él sok tehetség s ha ezekről a főváros nem tud, az csak azért van, mert nem akar róluk tudni. Az ilyen vidéki tehetségekre — mint a tehet-ségekre általában — háromféle sors várakozik. Vagy rendelkezik az illető elég anyagi eszköz-zel s így a benne levő isteni vénát kellő mű-vészti tökéletességre fejlesztheti vagy földhöz-ragadt szegény a művészjelölt s így a művészi szikra lassan pislogva teljesen kialszik benne, s végül a harmadik eset, a mely azonban a legritkább, hogy az illető felfedeztetik valami gazdag s önzetlen filantrop által, a ki kedvelt-jét mindazon költségekkel ellátja, a melyek szükségesek egy olyan ember kiképzéséhez, a ki majdan a műsáknál lesz mindennapi vendég.

Mezősdön is élt egy ilyen művészi tehet-ség Turdoki Gáspár személyében, a kire a fent elsorolt háromféle sors közül az egyik várako-zott. (Hogy ő várt a sorsra; a mi különben teljesen mindegy.)

Mikor még Turdoki Gáspárt csak egysze-rűen csak „Gazsi“-nak hívták, vagyis mikor még kis fiu volt, már nagy hajlandóságot mu-tatott a zene iránt. Apja, az öreg Turdoki, — aki kántor volt a meződsi eklézsián, ennél fogva szerette magát a zenei szakegyének közé so-rolni — nagy örömmel oktattatta fiát a zene titkaiba úgy elméletileg, mint gyakorlatilag. És a fiunál az apja fáradozása nem veszett kárba. A kis Gazsi inkább nem tanulta meg iskolai feladatait, csak hogy annál több ideje maradjon zongorázni.

Szorgalmas zenetanulás között teltek a kis Turdoki évei, míg egy szép napon az apja arra a meggyőződésre jutott, hogy a fiu is tud annyit, mint ő, ha nem többet. Valami felsőbb zenei iskolába kellene adni. Mert hát csak ta-nuljon a fiu tovább, szeresse a zenét, mert a ki a zenét szereti, az rossz ember nem lehet, — mondá a kántor nem egyszer az ismerő-seinek.

Vajjon igaza volt-e?

Eppen ebben az időben történt, hogy egy előkelő uriember, aki őseit némelyek szerint Mózesig, mások szerint pedig egészen Abra-hámig tudta visszavezetni, megvette a Mezősd mellett fekvő urasági birtokot. Az ilyen uri emberek s köztük a mi emberünk is, roppant hirtelenséggel szoktak meggazdagodni, hogy miből, az sokak előtt nagyon sokszor mind-végig rejtély.

Ma még szerény szobában laknak a bolt-juk mellett (mert boltjuk mindig szokott lenni), holnap már negyven lóerős automobilban szá-guldoznak szerzte a városban egyenruhás inas-tól (néha inasoktól) kísérvé.

A mi emberünk is ilyen veszedelmes hir-telenséggel gazdagodott meg s mikor ott sétált

a meződsi park akácfái alatt, azon törte a fe-jét, hogy mire költse a pénzét, ami egyrésztől hasznos is legyen, másrésztől egy ilyen elő-kező emberhez, mint a milyen már ő is, méltó cselekedet.

Egy szép juniusi délutánon is ott sétált ez az előkelő úr a kertjében. Felesége egy kö-zeli padon ült és kötött. Mindketten jóval túl voltak már a negyvenen, a férj az ötvenen is. Nagyon egyszerű, házias ruha volt rajtuk, a mely talán még a régi jó időből maradt meg s így mint kedves emléket viselik.

A feleség nem bírja ki sokáig szó nélkül, rászól az urára:

— Mit annyit járkálsz, Salamon?! azt hi-szed, hogy most, mivel milliomos vagy, nem kell spórolni a cipővel?

(A nemes hölgy kiejtésén megérzik, hogy a magyar nyelv nem anyanyelve!)

— Ne te mindig azt nézd, hogy én mit csinálom, inkább azt nézd, hogy nem-e esik le neked egy szem a kötésből. Hagyd engem gondolkodni! — volt az energikus férj válasza.

Az asszony azonban nem azért asszony, hogy az utolsó szót ne ő mondja ki.

— Mit muszáj neked gondolkodni, mikor annyi a pénzed?

— Feleség, te nem értesz engem. Én most nem az üzletlen gondolkodok, hanem azon, hogy miféle nőbel cselekedettel vonjam ma-gamra az előkelő világ figyelmét.

— Az már más, — békül ki az asszony — de azért nem kell neked járkálni. Majd se-gítek neked gondolkodni.

A nemes matróna kivette kötéséből a tűt, avval megvakarta a kontyát, a mely művelettel úgy látszik agyának működését szándékozott élnikíteni.

— Hát — szolt azután férjéhez — va-lami olyat kell kigondolni, a mi nem is kerül olyan sokba, de szépen mutat. Talán valami jótékony bazár! — kicsinyli le Sala-mon úr — mutat az valamit? Nagyon gemein dolog!

Határozatra azonban nem kerül a dolog. Egyszer ennek, máskor annak nem tetszett a propozíció. Végre abban állapotok meg, hogy jobban meg kell gondolni az ügyet.

Másnap estefelé, sétájából hazajövet, mo-solyogva ront be Salamon úr:

— Na, Regina, — szolt feleségéhez — nekem van egy jó eszme!

— Már megint valami speculation! — szolt Regina asszony szemrehányólag. — Már megmondtam, hogy ne legyenek neked ilyen eszmék!

— Semmi speculation, csak egy jó eszme! — szolt a férj — Hiszen emlékszel, mondtam neked, hogy valami nobel dolgot akarok cse-lekedni . . .

— No, és, — szolt Regina asszony, érdek-lődve tevéen le a kötést — no és?

— No, és most jött nekem egy jó eszme. Sétálok a városban, egyszerre zongoraszó üti meg a fületem. Mi az? gondolom magamba s a nyitott ablakon, amelyen át jött a hang be-néztek. Ott ül egy fiatal ember a zongoránál és zongorázik. Amint meglát engem, elhallgat.

Bravó, fiatalember, mondom neki, milyen szé-pen zongorázik! Ó kérem, ó kérem, — hebegi ő ki az ablakon, (mert én künnt álltam) menne még jobban is, de hát, tetszik tudni, nincs pénz . . . De tessék befáradni!

Ekkor jön nekem egy jó gondolat. Gon-

dolom, ki fogom képeztetni az én költségemen, ő lesz egy nagy zeneszerző. Valahányszor ötlet dicsérik, ő mindig fogja mondani, hogy ezt ő csak nekem köszönheti, s az egész világ fogja tudni, hogy mi milyen jószívű emberek vagyunk!

Regina asszony azonban nem volt valami tulságosan elragadtatva, férje tehát folytatta:

— Azután fog irni egy ópert, azt nekem, nekünk fogja ajánlani igen, ki fogja nyomtatni, rá fogja nyomtatni, hogy nekünk, mint jószágos pártfogójának ajánlja!

— Mit akarsz te evvel a közönséges névvel kinyomtatva lenni, ami van neked?! — volt a mindenre gondoló feleség ellenvetése.

— Közönséges név?! Meg fogom magya-rostitani. Van elég finom név amit felvehetünk! Ugy beszélsz, mint ha a magyarosítás nem is volna a világon. Csak te bízd rám a dolgot.

— Tehát — folytatta azután a férj — én meg is mondtam annak az embernek, hogy holnap jöjjön el, beszélni akarok vele erről az ügyről.

— Salamon, Salamon, te csak úgy szórod a pénzt, mintha egy Rotschild volnál. Mit tu-dod te, hogy mennyi pénzbe fog az kerülni? Tudhatod azt? Hát ha ez egy lump lesz, elkölti a pénzt, amit te neki adsz és azután nem fog irni egy operát? Mit akkor? Hogy fog téged kinevetni a Weisz, ha meg fogja tudni, hogy hogyan sikerült a te bőkezűséged!

— Mondtam már neked Regina, hogy bizd reám az egész ügyet! Mit értesz te ahhoz, hogy az urak, hogy szoktak tenni! Hogy minden nagy művésznak volt egy necaenes, akit azután annyira dicsértek! De még a feleségüket is! De még mennyire a feleségüket, csak te halla-nád, hogy hogyan irnak éppen a feleségükről! (Ámbár én sem hallottam, de azért el tudom képzelni!)

Regina asszonyra az utolsó érv annyira hatott, hogy semmit sem tudott felhozni az egész dolog ellen.

— Én nem leszek az oka semminek sem, — szolt, — ha rosszul fog sikerülni!

— Csak bizd rám, bizd rám. Jó lesz minden!

Másnap délelőtt Regina asszony szokása szerint kötögetett, Salamon ur pedig előtte sétált a szobában mint egy semita-Napoleon, amikor kopogtak az ajtón.

— Bejönni! — adá meg az engedelmet a ház ura, s az ajtón belépett Turdoki Gáspár.

— Jó napot kívánok! Bocsánatot kérek nagyságos uram, — szolt a belépő — bocsá-natot kérek, hogy zavarom, tudoki Gáspár vagyok.

— fordult azután a kötögető delnő felé.

Regina asszony a legbájosabb mosolyával fogadta a jövevényt, Salamon ur pedig leültette.

— Jó, hogy eljött, — szolt hozzá, — tessék szivar. Melyik tetszik? Ez hét, ez kilenc krajcár! . . .

Turdoki bocsánatot kért, de ő nem vesz, mert nem dohányos, erre azután Regina asz-zony is kijelentette, hogy mennyire utálja a szivarfüstöt, mennyire nem szereti a dohányzó férfiakat. Salamon ur, mint a tettenért bűnös csak mosolygott pirulva.

Végre azonban a szivarthémából is kifogytak, s mivel a leendő művész nem lévén valami társalgó-genie, veszedelmesen hallgatni kezdett, Salamon ur jónak látta előhozni a tervét.

— Jaj, — szolt — majdnem el is felej-tettem megmondani, hogy miért fásasztottam ide Turdoki urat. Talán emlékezik reá, hogy én

tegnap magát zongorázni hallottam és egészen el voltam tőle ragadtatva.

— Oh kérem, szót sem érdemel . . .

— Idehaza elmondtam a feleségemnek, hogy milyen szépen játszott, s ő is egészen oda volt.

— Oh, ugy röstelltem . . .

— . . . És azután mi ketten elhatároztuk, hogy magát ki fogjuk a saját költségünkön képeztetni, mert maga egy nagy tehetség, (én ugyan nem értek a zenéhez, de azért tudom) maga egy diamant, ami itt fekszik a porban és azt otthagyni nagy vétek.

A fiatalember már nem tudott hogyan szerénykedni, csak érthetetlen szavakat dadogott; magában azonban azon gondolkodott, hogy ugyan tréfál-e ez a jó ember vele, avagy komolyan beszél.

Salamon ur egyre nagyobb hévvel kezdett beszélni.

— Igen magát felküldjük a conservatóriumba, Budapestre, ott maga fog tanulni, igen aztán maga egy nagy művész lesz, mint Liszt Ferenc, vagy más ilyesvalaki.

Itt szünetet tartott, hogy megtörölje homlokát, amelyet a nagy lelkesedéstől hatalmas verejtékcseppek leptek el. A beállott szünet alatt Turdoki is magához jött és a következő kérdést intézte a lelkesedéstől kifáradt emberhez:

— Ugy-e csak tréfálni méltóztatott velem?

Salamon azonban felháborodik:

— Mit gondolt! hogy én magával bolondot akarok üzni? Nem, én komolyan beszéltem!

— Ah, — szabódik amaz — mivel érdemlem, minek köszönhetem azt, hisz . . .

— Maga avval ne törődjön, maga csak fogadja el ezt a csekélységet, amit mi adunk.

— De mit szól majd atyám, ha én ezt a nagy szivességet elfogadom?

— Nagyon fog örülni!

Lassan-lassan kezd Turdoki megbarátkozni az új eszmével, amit, őszintén szólva, csak az udvariasság kedvéért próbált visszatartani. Elmondja, hogy ő már ki is szemelt magának egy helyet a conservatóriumban, amikor még semmi szerzeménye sem volt, hogy azt elnyerhesse. Salamon ur a bőkezű mecénás mindenbe beleegyezik, kijelenti, hogy ő semmiféle költségtől nem riad vissza, csak legyen Turdoki merész a helykiválasztásban, ha drága is, nem tesz semmit, csak jó helyen s alaposan tanítsák.

Egy félóra mulva mindent elintéztek s Turdoki boldogan távozott, Salamon ur pedig meglehetősen dörzsölte a kezeit afelett való örülmében, hogy hogyan fog majd Weisz pukadozni, ha megtudja, hogy ő (t. i. Salamon ur) milyen előkelő dolgokat visz véghez s hogyan bámulja ezért mindenki.

Ezután elmúlt egy pár év, Turdoki kiváló szorgalommal tanult a conservatoriumban, vizsgáit is mind kitüntetéssel tette le. Az utolsó vizsga után, amikor már a zenetanári diplomát is megkapta s hazament Mezősdrre, Salamon ur meghívta őt ebédre, hogy a nagy napot kellőképpen együtt ünnepelhessék meg. „De csak jöjjön korán reggel“, biztatta Salamon Turdokit, „s aztán maradjon nálunk estélig, hogy legyen idő elmesélni a pesti élményeit.“

Gáspár nem sokat kérte magát, hanem már jókor még reggeli előtt beállított a kastélyba. Ámbár ottan nem hitték, hogy az újdonsült zenetanár ennyire komolyan veszi a meghívást de azért szívesen fogadták.

Ebédnél a ház ura Regina asszony jószágos fejbólogatásai közben egy toastot mondott, amelyben megható módon ecsetelte Turdoki érdemeit s szerény célzásokkal meg jegyezte, hogy aki már ilyen nagy zenei tehetség, annak már csak egy operát kellene írni, hogy a benne buzgó isteni vénát kellőképpen érvényesítse.

Ebéd után Regina asszonynak eszébe jutott, hogy a nála lakó kis hugát zongorázni is kellene tanítani, ha Turdoki ur olyan szíves lenne, ugy ma, (mivel hát már éppen itt van) mindjárt adna neki egy leckeórát.

Turdoki ur ezer örömmel teljesítette eme kérelmet, s így még az nap délután egy órahosszat zenei oktatásban részesítette a kis leányt.

Pár nap mulva megemlíté Salamon ur ne-jének, hogy talán jó lenne megkérdezni Turdokitól, hogy mennyivel tartoznak neki ama zeneóráért?

Regina asszony ezen módfelett felháborodott:

— Mit? Tőlünk kapja az egész kiképeztetést, itt eszi nálunk azt a kitünő ebédet s még azt a kicsinységet sem tenné meg ingyen? Salamon ur azonban mégis jobbnak vélte megkérdezni Gáspárt, hogy mennyit kíván ama zeneóráért?

Pár nap mulva megjött rá a válasz:

Nagyságos Uram!

Becsés felszólítására bátorkodom itt közölni, hogy mennyivel méltóztatik nekem tartozni:

Zeneóra a kisasszonynak . . . 4 K

Napidij, (mivel egész napon nagyságos uramnál voltam) 20 K

Összesen: 24 K

Nagyságos Uramnak alázatos szolgálja

Turdoki Gáspár.

Tégy jót!!

BERNÁT GYULA.

FEL!

*Irigylitek a felhők madarát,
Mert az felülről nagy távolba lát.
Bátran repül fel messzi-messzire,
A föld porához misem köti le.*

*A léleknek is vannak szárnyai
Ő is madárként tudna szállani,
Az édig menne édes örömet,
Dehát a földhöz láncolá a test.*

*Csak egyedül a költői képzelet
Tépheti el a nyüzgő kötelet.
Csak a költői lélek szállhat el
A hitvány rögtől a magasba fel.*

*Gyorsabban szárnyal, mint a sas madár
Nincsen előtte semmi akadály,
Tul átröpül csillagzatok kören
S szárnycsattogása egy-egy költemény.*

LÁSZLÓ ANDOR.

EZÜSTSZALAK.

Irta SZÉKELY GYULA.

Ez a mese egy aranyhaju szép asszonnyal szól. Magától értetődik, hogy szép volt, mert egy nem szép asszony lehet kiváló családanya, elsőrendű feleség, díjat nyerhet a főzés-művészet terén elért sikereiért, de nem tarthat igényt arra, hogy regény, avagy novella hősnőjeként szerepeljen.

De az okos asszonyok meg is elégszenek azzal, hogy a családi élet keretében érvényesüljenek s itt gyakorolják az önmegtartózkodás s az önfeláldozás nemes erényeit, miáltal egy kedves családi élet igazi hősnőivé válnak . . .

Az aranyhaju asszony lángoló aranyvörös hajáról volt híres, mely ha csak egy árnyalattal is élénkebb, már nem lett volna feltűnően szép, hanem inkább csunya. Bűvös erő lapangott az asszony hajában. Erről a hajról csodákat meséltek, akik abban a kivételes helyzetben részesültek, hogy lebontva, teljes pompájában gyönyörködhetek. Hullámos aranypalástként ömlött alá a molett alakon, derékon

alul beteríté az egész hátat. És amikor a ragyogó aranyon megtört a napsugár, olyan fényűzésre keltek egymással, hogy a szemlélő néma gyönyörűsége kárhoztatva megrészegett s szeme káprázott a színpompa láttára.

Az aranyhaju asszony érdekességét fokozta elvált állapota. Elvált volt és bájos.

Holdvilágos esteiken igéző pongyolában egyedül álmódzott az elhagyott fürdőhely sétatányain. A leeresztett aranypalást erdőként árnyékolta be, mint az alkonyat naplemente után a tájat. A tavasz legyőzte a természet téli álmát s ezer megnyilvánulásával adta diadalának jelét. A jácint kidugta fejét és sokszínű virágai bódító illattal tölték meg a levegőt.

Szerelmet lehel minden.

Az aranyhaju asszony sóvárogva terjeszté karját a holdvilág felé. Ábrándos szivecskéje csordultig telve boldogsággal keblére akarta ölelni az egész mindenséget, melyet oly elragadóan szépnak látott ebben a pillanatban . . .

Csodás a tavasz varázsa! Ifjuságot, erőt kölcsönöz. Az emberi szív megtekeri vággyal, életkedvvel. Ha az emberi létben egyéb gyönyörűség nem kínálkozna, az évenként elérkező tavasz kedvéért is érdemes születni.

Olyan boldogító öntudatot kölcsönöz a léleknek az ifjuság, az egészség, az életerő.

Tekintetük találkozott a holdvilágnál. Mindkettő meghökkent. Nem voltak a találkozásra elkészülve. Mindegyik olyan mozdulatot tett, mintha valamely titkos erő megállásra kényszerítené. De azért vontatottan elmentek egymás mellett. Az asszony tovahaladtában észlelte, hogy a másik lépése már nem hallatszik. Bizonyára megállt. Érezte az asszony, hogy nézik . . .

Aztán lágy, dallamos hang hagyta el a férfi ajkát, mintha az esti fuvalom hozná valamerről, egy név rezgetté meg édesen a levegőt:

— Magda . . .

Delejes érintés futott végig a nő egész valóján. Bár erőtlen kísérletet tett a továbbhaladásra, mégis ösztönszerűleg megállt. Kinos tépelődés vett rajta erőt. Töprengett, nem tudta magát elhatározni arra: mit csináljon. Pedig jól tudta, hogy határozni kell ebben a pillanatban. Hiszen nézik, figyelemmel kísérik. Itt ingadozásnak, habozásnak helye nincs. Most dől el, elszakadjanak-e egymástól örökre, haladjanak-e tovább a szétvált utakon, vagy pedig férjének első közeledését ne utasítsa el ridegen. Érezte, ha ezt most elmulasztja, soha többé alkalmat nem lesz a választásra. Így is csodálkozik, hogy megtette, az a makacs ember . . . De bizonyára közös hangulat hatása alatt álltak. Talán az erős szuggerálásnak is volt benne része. Nem tudja. Hiszen nagy rejtély az emberi lét!

Egy pillanatra a fürdő fiatal orvosa tűnt szeme elé, aki a két nap előtt érkezett ügyvédnek, a szőke csodának is olyan udvariasan szegődött szolgálatába, hogy az ő melőzése azóta nyilvánvaló . . .

Az óvatosság azt parancsolja, hogy a kibékülésre való alkalmat nem szabad véglegesen elszalasztani. Döntött. Vontatottan megfordult s kérdőleg pillantott a férfire. Az elébe sietett, karját az asszony dereka köré fonva, kezét beletemette a drága vörös-arany hullámokba, melyet oly sokszor illetett gyengéd, becéző simogatással . . .

— Mit csinált eddig — szölt az asszony.

— Sokat gondoltam magára . . .

Mindkettő óvatosan kerülte, hogy a szakadás okaira célzást tegyen, avagy azt érintse. Kölcsönösen megállapították önmagukban, hogy külön-külön még rosszabb az élet. Ha a házastársak huzamosabb ideig tartó együttlét után elváltnak, mindegyik magával viszi a másikból valamit, amelyet ezután kölcsönösen nélkülöznek: egy darab „ént“, a „saját „énjéből“. Ez olyan természetes. Két individuum éveken keresztül annyira kiismeri és megszokja egymást, hogy egymás fejével gondolkodnak. Bizonyos dolgokról előzetes beszélgetés nélkül egyformán vélekednek.

A férfi kijelentése jól esett az asszonynak. Hízelt a hiúságának. Ime: ő az urának pótolhatatlan, más oldalán nem talált, talán nem is keresett boldogságot. Visszatért. Az elégtétel megvan. Még azonban habozott. S kiszabadítá magát az ura karjából. Az engedelmességgel az asszonynak igaza van. Az események gyorsan rohanták meg mindkettőjüket. Nem volt idő a megfontolásra. Nem szabad semmit el- sietni. Megjön minden magától, meghozza az idő. Az asszony bucsura nyújtá kezét, melyet a férfi udvariasan ajkához emelvén, megkérde:

— Találkozunk még? A kérdés hangjában ígéret volt a jövőre nézve. Az asszony felelt:

— Majd üzenek, s azzal lakása felé sietett . . .

Otthon kezdett csak gondolkodni az események felett. Puha zsöllyébe helyezkedve édes nyugalomnak engedte át magát. A gondolatok özönnel kóvályogtak agyában. Asszonyi aprólékosággal fontolgatott, latolgatott mindent. A drága aranyfürtöket maga elé vette, szeretettel simogatta. Ajkára édes mosoly jelentkezett. Gondolata a fürdő fiatal orvosára irányult s most arca egyszerre indulatos kifejezést öltött, homlokát összeráncolta s elszántan kiáltott maga elé, pedig már inkább álomban, mint ébren vala:

— Nem, azért sem adom fel a harcot . . .

Az agy kimerítő hosszú munkája után szempillái leereszkedtek s álomra hajta fejét. Ugy érte a reggel, a dalos, napsugaras reggel . . .

Összetörve, főfájással ébredt. Ablakot nyitott, s a friss tavaszi lég jótékonyan hatott kimerült idegeire. Csakhamar felfrissült s öltözködéshez látott. A gyönyörű aranypalást összekuszálva, rendezetlenül borult vállaira. Tükör elé állva, bontogatni kezdé a ragyogó szálakat, melyre a reggeli napsugár ragyogó fényes kockákat rajzolt.

Már nyugodtabb volt. Gyöngéden kezdte rendezgetni drágaságát, kincsét, büszkeségét: a ragyogó aranyszálakat. Eközben el-elgondolkozott, de egyszerre figyelmes lett valamire: az aranyszálak közt vele szemben a tükörben megcsillant valami fehér. Az elűtő csillogás feltűnő volt, észre kellett vennie. Bizonyos nyugtalansággal kutatott utána s csakhamar ráakadt a csillogás okára, a tündöklő arany- szálak között megpillantotta az első szép hosszú, ezüstös hajszálát . . .

Megdermedve állt e kínos meglepetésre, előbb az ijedség vett rajta erőt. Magához térve, tovább kutatott, most már idegesen, durván rángatta a gyöngéd simogatáshoz szokott bársony-puha haját s egyik ősz hajszál a másik után tűnt elébe. Az elsőt, másodikat ingerülten kitépte, de nem győzte tépdetni. Abba hagyta hiábavaló munkáját, mély keserűség vett rajta erőt. Életének legnagyobb bánata ma érte. Arcra borult s keserves zokogásba tört . . .

Asszonyi balgaság! Ki meri állítani, hogy a vár romjaiban is nem szép s nem tiszteletre méltó; ki meri állítani, hogy a levélhullató ősz nem poetikus s a zuzmarás december nem elragadó. Bizony szép a levelét hullató rózsza is, annak is van gyenge illata s az, ki a virágot ősmerte, e gyenge illat által szebb napokra emlékeztetik . . .

Szolgáljon a novellahősnők figyelmeztetésére, a családi élet hősnőinek megnyugtatóra, hogy: elérkezik az idő, mikor a hullámos fürtök között jelentkezik a első ezüstszál, melyet holtbizonyossággal követ a többi s ekkor a hiúság világában nem ragyog fel többé senki csillaga, míg a családi élet fokozott szeretettel hódol az első ezüst hajszálnak . . .

A változhatatlanban meg kell nyugodni. Az asszony kisírta magát, mert érezte, az első dér után nem lesznek többé forró nyári napok.

Két szót irt az urának: „Jöjjön. Magda.”

Szegény ember voltam . . .

*Szegény ember voltam örök életemben,
Kalácsot nagy ritkán, csak kenyeret ettem
De azért ragyogó márványpalotákban
Nagy urat játszani egy percig sem vágytam.
Engem boldogá tesz az egyszerűségem
Sohasem gyötörnek nagytrőör álmok,
Gazdagságot az Eg ne is adjon nékem —
Maradjak én ilyen, amilyenek láttok.*

*Fényes uri termék függönyös homálya
Az örökös bánat becézett tanyája;
Bíboros bársonyba, suhogó selyembe
El van a boldogság örökre temetve . . .
Hej! keserű élet lehet az az élet
Hol a hiúság jár szédületes táncot —
Szánlak benneteket ti úri — szegények!
Maradjak én ilyen amilyenek láttok.*

*Virággal körülfont egyszerű kis fészke,
Benne kis fiam: három kis cselédem.
Magamat közöttük kis királynak látom,
Ez az én legnagyobb földi gazdagságom.
Megvetem a pompát, diszét a selyemnek,
Vakítsák el velük a világot mások.
Csak ők szeressenek . . . S én ameddig élek
Ilyen boldog leszek, amilyenek láttok.*

SILIGA FERENC.

BÉLDI ADÉL SZERELME.

Irta SIMON ANDOR.

Verőfényes májusi nap volt. A ragyogó napsugár arany szőke hálóval vonta be a tanítónőképző ósdi gothikus emeleti ablakait. Az épület előtt hársfák virágoztak, amelynek illatát bevitte a langyos tavaszi szellő a tanítónőképző nagytermébe, ahol ilyenkor a növendékek a hosszú asztalok mellett tanultak.

Béldi Adél egyike volt a tanítónőképző azon növendékeinek, akik bejártak az intézetbe tanulni délutánonként. Asztala közvetlen az ablak mellett volt, így a legszebb kilátása nyílt a hársfás térre, valamint a közelben csobogó folyó szőke hullámzó vizére. Szívhatta magába a hársfa beözönlő illatát. Szőkés hajfürtjeit, melyeket nem egyszer meglobogtatott a tavaszi szellő, szép vérpíros rózsza díszítette.

A hársfalomboktól beárnyékolat téren sétáltak a gondnőküliek, játszottak a gyermekek. Meglátszott, hogy gondnőküliek emberek ezek kényelmes lassu járásukról. Egyszer-egyszer vált ki egy-egy siető a sétálók közzül, aki dolga után járt s aki nem ért reá kényelmesen ballagni.

Béldi Adél irigyelte a boldogoknak hitt embereket, akik sétálásba ölik unalmukat. E gondolat egészen megzavarta tanulását.

Karjára támasztotta göndör fürtös fejét s ábrándozva nézte a folyó csillámló hullámain, amelyen megtört a napsugár.

A folyó végén most egy lágyan ringadozó csónak tűnt elő. A csónakban egy szalmakalapos férfi ült. Kalapjának széle beárnyékolta szép arcát. Kezében evezőt tartott s azzal irányította csónakát. A csónakos egy szép dalt dalolt s ugylátszott mivel sem törődve haladt sima útján tova. A tanítónőképzőből zongora hangjai hatoltak ki. Erre felkapta a csónakos fejét s figyelmesen hallgatta a zenét, majd csónakát a parthoz szorítva, megállott és kellemes lágy csengésű hangjával kísérete a dalt.

Aztán észrevette Béldi Adélt. Arcán a szép látványra kellemes meglepődés tükröződött, majd felkiáltott:

— A kis postás!

Béldi Adél a kiáltásra lett figyelmes s oda nézett.

Agyában a gondolatok egymást kergették. Vajon ki lehet ez ember, aki felismerte őt, a tanítónőjelöltek titkos postását, az intézet ked-

vencét? Nem tudta elgondolni. Kellemes, mondhatni szép vonású arcában semmi ismerős vonást nem tudott fölfedezni.

Majd elhallgatott a zongora. A csónak egy evezőnyomástól eltávozott a parttól s lassan megindult lefele. Béldi Adél követte szemével a távolodót, aki rózsaszínű zsebkendőjével intett bucsut vissza.

II.

Csudnay János számgyakornok volt. A minapi csónakázás nagy változást idézet elő kedélyében úgy, hogy hivatalársainak feltűnt a hirtelen változás. Az örökké vig kedélyű ifjúból ábrándozó, szórakozott, de azért komoly ember lett. A hivatal szemben volt a tanítónőképzővel s nem egyszer rajtakapták, amikor mereven ábrándozva nézett oda át a szemközti ablakra, ahol néha feltűnt egy-egy leányalak. Különösen azon csodálkoztak el, hogy mi történt Csudnayval, hogy pár nap óta még délutánonként is feljárt a hivatalba, holott az azelőtt soha sem történt meg.

Csudnay azonban nem sokat törődött kar-társai évelődésével. Pontosan négy óraker be-ment a hivatalba s leült az ablak mellett levő íróasztal mellé s ismét a tanítónőképző abla-kait nézte.

Fél öt óra fele a sétányon feltűnt egy leány alakja, aki a tanítónőképzőbe ment. A kapuban megállott. Csudnay ekkor felugrott az asztal mellől s alig hallhatóan kiáltotta el magát:

— A kis postás!

Béldi Adél pajzánul mosolygott erre s kezével bucsut intve tűnt el alakja a hatalmas épületben, ahonnan 6 óra után távozott, a lát-határig követte Csudnay pillantásaitól . . .

Sem a hivatalbeliek nem sejtették, hogy mi okozta e hirtelen változást elő Csudnay kedélyében, sem Béldi Adél tanulóársai nem tudták elgondolni, hogy miért jár most pontosan fél ötkor mindennap az intézetbe. Azonban pár nap múlva megszokták ezt is.

III.

Csudnay mintaképe volt a pontos hiva-talnoknak. Sohasem késett s munkájával ide-jében kész volt. A hivatalfőnök sohasem is törődött vele, nem is ellenőrizte. Annál nagyobb volt tehát a meglepetés, amikor egy nap ma-gához hívatta.

— Sejti-e Csudnay ur, hogy miért ké-rettem? — kérdezte szokatlan szívéliesen tőle.

— Nem én tanácsos ur — mondta az ő szokott nyugodt modorával.

— Hát kérem örömhirt közlök magával. Tudja, hogy pár héttel ezelőtt megüresedett egy számtisztai állás. Erre magát ajánlottam ki-nevezésre és sikerült is elérnem azt, hogy ki-neveztek. Fogadjá szerencse kívánatomat.

— Köszönöm tanácsos ur. Ezt igazán nem reméltem.

— Hát azért csak maradjon ugyanolyan szorgalmas mint eddig volt s ne ábrándozzon annyit, mert megárt az egészségnek — mondta a tanácsos s vigan mosolygott hozzá.

— Volna még egy kérésem tanácsos ur!

— Nos, mi az? Ha teljesíthető, alá van írva in biancò.

— Egy napi szabadságot kérnék.

— Hát ennyi az egész? No ez nem sok. Adok hármát. Azonnal el is mehet, ha úgy tetszik.

— Köszönöm — mondta.

Csudnay boldogan hagyta el főnöke szo-báját. Odakünn kíváncsian kérdezték barátai:

— No, mit mondott az öreg?

— Örömhirt. Kivagyok nevezve szám-tisztté.

— Gratulálunk — hallatszott minden oldalról.

— Köszönöm fiuk — mondta meghatot-tan. — De most megyek is azonnal három napi szabadságra.

— Mondd csak te — kérdezte az egyik számgyakornok — nincs ez a szabadság ösz-szeköttetésben a te ábrándozásaidal?

— Nincs kizárva fiuk! — mondta relytel-mesen mosolyogva.

Vigan füttyörészve ment el.

IV.

Senkisé tudta, hogy Csudnay hova utazott s miért ment három napi szabadságra, ő pedig nem árulta el senkinek sem . . .

Béldi Adél vidékre ment szüleihez. Már napok óta szívja magába az üde falusi levegőt, amely láthatólag jól tesz neki. Eleinte szokatlan volt az egyhangu élet. Nappal a rengőerdőségekben járkált, szedegette a völgyben levő rét vadvirágait össze, az este azonban nagyon hosszú volt.

Egyik este éppen ablakából nézett ki, amikor porfelhőt vett észre a széles országúton.

— Vajjon ki lehet az? — kérdezte magában.

Nem talált feleletet reá, pedig úgy tűnt fel előtte, hogy valami ismerős arc volt. A kocsit eltűnt csakhamar a láthatáron, ő pedig behuzta szobájának az ablakát s egy könyv olvasásába merült bele.

Valami érdekes, jó témájú könyv lehetett, mert annyira elvonta figyelmét, hogy nem vette észre azt a mozgást, ami az ablaka alól hallatszott, pedig érdemes lett volna. Csudnay érkezett meg s éppen a cigánybandát helyezte el, hogy majd rákezdhesék . . .

Béldi Adél fülét egyszerre méla nóták bus akkordjai ütötték meg. Tisztán behalszott ablaka alól a cigányzene hangja, amint húzta a szivig ható áriáját, kedves magyar nótát.

Sűrű csillagos az ég,

Jutok-e eszedbe még? . . .

Felnyitotta az ablakot s ugyancsak meglepődött, amikor Csudnayt látta maga előtt.

— Hát maga az? Hogy került ide? Mikor jött? — adta a kérdések özönét egyszerre,

— Ne oly izgatottan Adélka. Éppen ma tudtam meg, hogy kineveztek számtisztító s így most már semmi akadály nincs a nősülésnek. Eljöttem tehát megkérni a kezét . . .

V.

A hivatalban meglepetés érte a harmadik nap reggelén Csudnay tisztviselőtársait. Valamennyien mosolyogva csóválták fejüket, amikor felbontották a teljesen egyforma leveleket, amelyek csupán néhány szó állott:

Csudnay János és Béldi Adélka jegyesei.

— Ezért kellett hát neki a szabadság — dörmögte a tanácsos s meglegedetten dörzsölte össze a kezét . . .

A tanítónőképzőben is örömmel sugdoszták meg egymásnak a leányok a nagy szenzációt. — Csupán az igazgatónőnek nem tetszett ez. Meg is mondta egyszer,

— Tanulás helyett, mással töltötte az idejét. Nem kár érte, úgy sem lett volna jó tanítónő. Így még lehet valami.

Lett is Béldi Adélnak három is:

1. Csudnaynak — amint ő mondta — tükáros kis felesége.

2. Jó anya és 3. jó gazdasszony.

Hja! nem csak tanítónői oklevéllel lehet megélni!

Bölcső mellett.

Hogyha bánt az élet gondja,

Valami azt sugja, mondja:

Kis fiamnál van a béke,

Buzavirág kék szemébe!

Az az élet onnan ragyog,

Amiért én élek-halok.

S mit vesztettem, újra megjő,

Nem fáj úgy az elmúlt idő.

Uj remények, édes álmok

Ringó bölcső felett szállnak.

S hol egy ilyen bimbó fakad,

Miért ne várnék még egy nyarat!?

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS.

ANTAL ASZTALOS.

Magas, homlokukat keményen az égnek szegezve hegyek fölött ha elnéz a vándor, feltétlenül szemébe ötlük: mintha a roppant súlyú és méltóságos tömegek csendesen, komoly lépéssel a legkimagaslóbb csúcs felé törtetnének. Olyanok, mint karácsony éjjelén a templomba menő éltes férfiak, akik a havas síkság fehérségében mint elhintett fekete pontok nehézségesen mozognak és a szentegyházhoz vivő utakon lelkendezve, köhécselve cipelik bundáik és évtizedeik egyaránt nehéz terheit. Szemük mereven a célra — a messzeségből pislogó örökmécses gyenge fényére — irányítva; orcájukon bizonyos leirhatatlan pir, melyet a lelkesülés, az áhitat festett oda; sőt sokszor a meghatottság könyve is pilláikon csillog. Szakasztott így húzódnak a hegyek is az égtájuk minden irányából egy magaslat felé. Nehézkes öregek; orcájukon, melyeknek fehér, hideg hava a messzeségből rózsásnak látszik, gyakorta könyök is csillognak — mint kicsi tengerszemek. Hosszu sorak vége pedig a szürke ködben vagy a végtelen rónaságban vész el.

Eme tényhez való hasonlóságot mutatnak az emberek is. Nem annyira ugyan testükre, mint inkább lelkük méreteire nézve. Sőt, szerintem, a léleknek más, e világi dolgokkal való lehetséges és egyedül megengedett összevetése csakis a méltóságos és zordonerejű hegyek útján történhetik. Ama merészen emelkedő magaslatok, ama tatózó és roppant mélységek, ama haláltrejtő, setét szakadékok és minden emelkedés csúcslól-csúcsra mind-mind nem-e igaz értelemben jelképezik a lélek törtetését a magasságok felé, a vágyak és érzések titokzatos mélységeit, a gondolat útját fokról-fokra s a tévedésekben, félrelépésekben rejülő halálhelyeket? Igen, a hegységek képéhez való nagy hasonlóságot mutatnak az emberek, az ő lelkükben.

Hogy pedig mi okon való az emberek lelkének húzódása a kiemelkedőbb, erővel teljesebb felé, azt nekünk az élet országutja fáradó vándorainak, könnyű megértenünk. Futunk az ilyenhez, mert országutunknak mindnyájunkat belepő pora az ő köntösön szívárványszinben ragyog; mert életünknek durva, mindnyájunk vállára reánehedző kemény kezét ő férfierővel bírja el, mert ugyanennek a kéznek mindnyájunkat megsebző érdességét ő áldva dicséri, mert közöttünk — a vészek, viharok által keresztül-kasul szántott mezőkön járók között — ő, mint büszke tölgy, erővel emeli a fejét; futunk az ilyenhez, mert védelmet akarunk nála keresni, mert lelkesülést akarunk tőle tanulni, mert epedés, vágy él bennünk emberi voltunk eme megtestesítője után.

A léleknek emez erővel teljes férfiassága nyilatkozott meg az én emberemben is, az Antal asztalosban.

Amint egy műhelyében elő-előbukkanó izmokkal dolgozott, a mint kemény erővel dült neki a gyalupadnak, kezének ütemes suhanásából pedig táncolva, vihogva született a forgács: gyakorta kiült orcájára ez a lélek. És bizony ilyenkor a munka apoteozisát láttam benne. Vagy a mikor egyszerű színekkel festegette már megmunkált darabjait és tarka virágokkal hintette azokat tele, ugyancsak az arcára rajzolódó lelke miatt, hasonlatos volt valami égi férfihoz, aki tapasztalatait és jövő tudása szerint himezi az emberek életét szinesre-sötétre, kacagóra-könyhözóra úgy, hogy az legjobban legyen.

Kicsiny falucskában — ahol velem együtt lakott — nem sok munkája akadt. Egy-egy előregedett butordarab kicserélése már újságszámba ment s hamar hire futott. Tudtak róla mindent, csak éppen azt nem, hogy mit kap érte Anti bácsi. Ugyanis szívességéből dolgozott szívességért, a mit az gyakori és helyénvaló az egymással békességben és szeretetben élők között. Dolog nélkül azonban ritkán volt Antal asztalos, aminek magyarázata abban rejlik, hogy az emberek vele csináltatták meg két utolsó butordarabjaikat is: a koporsót és a fejfát. S ez elég dolgot adott neki. Mert nyilvánvaló,

hogy ma gyakorta — még gyakrabban mint régen — halnak az emberek, bárha epedésük az élet után sohasem volt olyan, mint ma, olyan mély eredésű, szívből fakadó. Alkalmassint úgy kell lennie, hogy éppen emez erős vágyakozásuk vesztie el őket; a könnyelmű és kacér élet ugyanis annál inkább elfordul tőlük, minél jobban és mélyebben akarnak a szemébe nézni.

És Antal asztalos előbb említett foglalkozása volt az a pont, a hol lelkének ereje érintkezett a keze munkájával s honnan szála indulnak ama merész összevetésnek és dicséretnek.

Történt egyszer, hogy a kis falu tisztelendő urának édes anyja elköltözött az élők sorából. A fiú szeretetét vigasztalhatatlan volt. Amint ott járt közöttük a bánatos pap s egész lénye valami nehéz szomorúságot sugárzott ki, a szegény emberek félve tekintettek reá. És bár egész lelkükben szánalmat éreztek iránta s vágytak őt megvigasztalni, mégis nagy tiszteletreméltó fájdalomában zavarni nem merték. Egyszer azután betért Antal asztaloshoz és megkérte, hogy készítsen szeretete anyjának valami szép emléket az ő kedves fájukból, a szívós akácából. Ugyanis nem akarta magát kivonni a falu amaz igen szép és igen emberi szokásából, hogy kedveseik pihenőhelyét a virágos sírhant s a piciny szomorufűzfás kereszt mellett valami más, tiszteletet és áhitatot gerjesztő emlékekkel is megörökítik.

Antal asztalos szíves-örömmel fogott a dologhoz s míg készülöben volt, a bánatos pap többször megtisztelte látogatásával szerény műhelyét. S figyelte mind jobban és jobban elszomorodó szívvél a munkálkodó Antalt. Ez eleinte szótlanul végezte dolgát, de később lelkének bizonyos nyugtalanságától indítva szóhoz kezdett s vigasztalni próbálta a bánatos papot. Hogy: bizony csak egy gyertyaszál az élet; élünk, küzdünk, elhamvadunk; dolgozunk embertársainknak s közben felemésztenek önlelkünk mélyének vívódásai, szenvedései; emez elszomorító tény, s az idő sebes szárnyu haladása s a halál mindent lebontó gyászfátyola ellen vigasztalásunk csak egy lehet, de ennek kell is lenni: hogy a lélek örökké él. Mindezt és hasonló értelmű dolgokat mondott el s — amint az átértett igazságokkal szokott az megtörténni — olyan szépen, hogy a hallgatózó népek elámultak, s állították: bizony a tisztelendő megvigasztalódott lélekkel távozott az Antal asztalos műhelyéből . . .

Mikor így lelkének a tartalma már egyszer megnyilatkozott: tovább nem maradhatott az elrejtve. A szenvedésekkel, bajokkal küzdő, el-ellankadó emberek megérezték az ő lelkének erejét, megsejtették kincseit, melyeket évek hosszú során elmélyedéséből, hallgatagságából gyűjtött és mint vértükből való, de náluk sokkalta gazdagabb férfihoz, el-eljártak csodálkozni, vigasztalódni. Ő pedig, miként dolgos szántó-vető a magot az anyaföldbe, tele marokkal szórta, osztotta szét kincseit s bizonyos kimondhatatlan boldogság rezgett kebelében akkor, midőn a felemelt, megerősödött emberek hálás lélekkel köszöntek el tőle.

Különösképp azok keresték fel leginkább, akikől egy kedvest, egyetlen ragadt el a kegyetlen halál. Ő pedig csodálatosan megbétkülve amaz ijjesztő és hideg rémmel, szegény nyugos embertársai között nem annak félelmét, hanem ígézetét hintette el. Ugy, hogy nem hallották a halál kaszájának sziszegő suhanását, nem látták csontos arcának ijjesztő meredségét, nem érezték hideg kezének fagyasztó borzalmát, hanem eltettek epédással a végtelen felé az örökkévalóság után.

Multak az évek s mindinkább igazolódott ama hasonlóság az emberek lelke és a hegyek között s kitűnt, hogy némi alappal bir kijelentésem az Antal asztalos lelkének erővel teljességéről.

Mindazonáltal még nem mindent mondtam el. Hosszu, boldog földi élet után jobb hazába költözött Antal asztalos szeretett élet párja. Temetése után — őh milyen temetése van azoknak, akiket sokak szeretete kísér utolsó útján! — a hálás lelki, érző szívű emberek fel-fel keresték Antal asztalos — nemhogy vi-

gasztalást nyerjenek tőle, hanem, hogy ők nyujtsanak neki. Hogy azt a sok könnyező szavát, sok szétesztott kincsét visszaadják neki. Hogy a lelkük mélyén fakadt együttérzéssel, felemelő életbölcsességükkel megvigasztalják nagy bánatában. De minden fáradozásuk meddő maradt. Szinte sajnálандók voltak, amint szeretettük tehetetlenségükkel viaskodott, amint szenvedtek gyengeségüknek kinjától.

Antal asztalos pedig elmerült lelkének nagy szomorúságában. Azok az enyhítő szavak, felemelő, vigasztaló gondolatok, melyekkel ő egy falu lelkét táplálta, mind erőtlennül, eredménytelenül veszttek el. Élt, járt, tengődött azok életmódjával, akiknek a lelke más világban él, akiknek teljesen közömbös és egyformasággal való minden az e világi dolgok közül és nem is veszik észre sem az illatozó vaniliabokrot, sem az emberek szavának tiszurásait. Figyelmeiket egyedül és kizárólag saját fájó érzelmeik kötik le. S amint napról-napra szomorubb, öszszetörtebb lett Antal asztalos, azonképen mind nagyobb és nagyobb kedvvel dolgozott egy remekbe vágó koporsón és fejfán. Az emberek, akik most sem kerültk el műhelyét, elképpedtek a látott szépségeken, de sohasem mulasztották el, hogy megkérdézzék:

— Azután Tóni bácsi, kinek leszen ez a szépséges dolog? Hisz' — hála Isten! — még beteg sincs a faluban.

Ő röviden felelt s orcáján átsuhant valami titokzatos és boldogságról beszélő árnyalat: „Óh, kiszámíthatatlanok az Ur utai! Elhamvadó gyertyaszál vagyunk.”

Az emberek csóváltgatták ugyan fejüket, mint mikor valami nagyot megérteni nem tudunk, de elhisszük, mert olyan mondja, akiben megbizhatunk, másrészt azonban némi megelégedéssel mentek tovább, mert azt hitték, hogy az ő Tóni bácsijuk megint csak visszanyerte lelki nyugalmát. És örömmel látták orcáján a megelégedés vonását, melynek megrajzolásában mindnyájan részesnek vélték magukat — hisz' ugy szerették, annyit vigasztalták szegényt!

S valóban ugyis volt, hogy Antal asztalost munka közben mintha kicserélték volna. Az utóbbi idők szenvedő embere ilyenkor újra a régi lett. Hasonlatos volt valami nővé világához, csobogó patakhoz vagy bámi szépséghez, mely egyfelől rendeltetésének betöltésében önmagát tölti el gyönyörűséggel, önmagának szerez nyugodt boldogságot, másfelől lelkének, tartalmának kisugározásával minden körüllevőt átitat, bevon, megszentel, felemel Egy harmatos nyári reggelen a munkába menő népek csodálkozva vették észre, hogy így hajnal tájban lámpavilág van Antal asztalosnál. Gondolták, ha már ébren van, tisztességből beköszönnek hozzá. Kiáltottak és — nem felelt senki. Zörgettek — hiába. Végre is ajtót törnek s ime Antal asztalos ott ül a kész koporsó és fejfa mellett — halálraváltan. Az utolsó vonásnál ejtette el ecsetét, midőn felírta: Bossányi Borbála; Antal asztalos.

Szomorú évforduló volt . . .

Csoór Lajos.

Mit akarsz!?

Mit akarsz velem, te leány!?
Miért nézel mindig reám?
Tavaszt akarsz kicsikarni
Ahol nincsen semmi, semmi! . . .
Szerencsétlen! Mit akarsz!?

Mit akarsz, te szerencsétlen!?
Miért üdvözöl szünetlen?
Ébren vagyok vagy álmodom,
Ajkad ott van az ajkamon! . . .
Kinzó démon! Mit akarsz!?

Mit akarsz, te kinzó démon!?
Csalók vagytok, csalók, tudom!
Csalók, rablók, fosztogatók,
Nem öltök, de fojtogatók! . . .
Gyönyörűség! Mit akarsz!?

JEDLICKAY JENŐ.

AZ EMELETEN

sok nagy diák aludt. Alattuk lakott a direktor, a sárga filozófus, a kinek szép felesége volt. S mikor az internátusra ráborult az éjszaka, lent a földszinten akkor kezdődtek a szoárék. Néha hajnali két óráig is szólt a zongora.

Nem tudtunk aludni. Kékcsikos hálóingben felkényköltünk a kemény vaságyban. A gyomrunk tele volt sületlen brugóval, még soha nem ittunk tokaji asszút és alattunk dúsan terített asztalok, ezüst kanalak csillogtak, illatos asszonyok kacagtak . . .

— Meg lehet örülni, — mormogta dühösen egy bátor nagy kamasz. Betömté borzas, erős fejét a párna alá, süketé tette magát, hogy ne hallja a hullámzó muzsikát meg a nők ki-kicsengő kacaját.

Egy ilyen intézeti hálóteremben összejön a paraszt fia a tanító, az ügyvéd meg miniszteri tanácsos fiával. Az egyik illatos krémet használ éjszakára, a másik pedig százötvenszer toldódik a vaságy végén és tapogatja a karja gyönyörű izmait. Nekünk gyönyörűség volt a zene. A hideg falhoz nyomtuk a fülünket.

— De szép ez a valcer . . . És beesett arcunk kigyuladt. A zsurokra gondoltunk, soha el nem érhető nagyuri leányokra . . .

A felügyelő tanárunk szép volt, mint egy római hadvezér. Sötét göndör hajja. A foga villogó fehér, finom sasorra büszkén hasadt ki fekete arcából.

Ez az ember a nők királya lehetett volna. Penészes kis diákok hódolattal néztünk fel reá. Plasztronjában egy gyémánt gomb villogott. Szerette a finom, könnyű ruhákat, de nagy, eres kezei elárulták roppant testi erejét.

És ennek az embernek gyönyörű hangja volt. Férfias, csengő tenorja. Az asszonyok kapkodtak utána és a mikor közülük közé került, akkor látták, hogy nem tud a nőkkel bántani. Ugy érezte magát a szép asszonyok mellett, mint mikor a cirkuszi díjbirkozó kék selyemmel bélelt rokokó fotelbe ül.

Az igazgató estélyein rendszeren ő is énekelt. Olasz románcok, andaluziai népdalok csendültek fel hozzánk. Hol tanulta, kitől kapta, miért szerette őket? ezt senki sem tudta.

Idegen emberek, távoli földek szerelme lobogott bennük. Nem értették, de szerették az ő különös idegen dalait, a zenekulturáját, szerették mintha sötétben bársonyt simogaltunk volna . . .

Azokon az estéken, amikor nem voltak vendégek, a rossz levegőjű hálóban apró petróleum gyertyák gyultak ki a vaságyak szélén. Olvastunk. Mohón, félénken, bujva és rajongva. Odakint az Életben akkor harsogott a forradalom, Nagyvárad felől sárga, aranyos és fekete könyvek érkeztek oda az orosz határ felé. A magyar irodalom tanára egy téli estén felolvasott az önképzőkörben valami ostoba verset. Nem emlékeztem rá, csak mindig egy vörös, lángoló kocsifutott előttem a nagy nyílt vizeken, ha rá gondoltam.

Távoli zengést hallottunk csak. Sápadt arcu, kis fekete árnyékos fejek állottak a könyvek iniciáléi helyén. Az osztályban lehordta a tanár ur ezeket a forradalmárokat. De délután elhívott magához és adott sok friss illatu könyvet. Váradiaikat.

Ezeket olvastuk. A mi kulturánk napját éreztük a versek ragyogásában. Tizennyolc éves vérünk velünk dudolta az erotikák muzsikáját, a hideg fal felhozta hozzánk az olasz szonettek

forróságát, láttuk a részeg urak hajlongását, az estélyek, borok, kék és arany cigarették, tükrös kávéházak, lángvöröshaju asszonyok mind-mind egy nagyszürű élet virágjaiként sodródtak elénk. A versek lázítottak. Meleg tavaszi estéken kitértük a nagy pókhálós ablakokat, lenéztünk a csillagos-lámpás városra, a sétáló nőkre, férfiakra! . . .

— Ó, ha szabad volna . . .

Egyszer megcsipett a felügyelő tanár. Kilenc óra után már nem szabad gyertyát gyújtani.

Elkobozta a könyveket. A tokajitól csillogott a szeme, nagy, buta ereje járhatott fejében, énekes, finom szája összeszorult. Most már tanár volt. Az előbb még odalent a sorrentói dalt énekelte.

— Két hétig nem fognak színházba menni és négy napig nem reggeliznek . . . Majd adok én maguknak modern verseket.

— Holnap reggel valamenyien jelentkeznek az igazgató urnál.

Jelentkeztünk. Az igazgató dühös volt, hogy lecsepegtettük az intézeti ágyak széleit gyertyával.

— Hogy mernek maguk éjjel gyertyát gyújtani, verseket olvasni! . . . Maguknak aludni kell éjszaka. Miért nem alusznak? Hasonlatlan, lusta nép! Reggel bottal sem lehet kiverni őket az ágyból.

Lehorgasztottuk a fejünket. Egyik sem merte megmondani, hogy az igazgató ur estélyei tartanak ébren bennünket. Hogy ez nekünk kultúra, édes és drága élvezet. Meg sem értette volna. Makacs, csontos arcunkba nézett, elvesztette erélyét kemény tekintetünk előtt és csendesen szidott bennünket.

Az oldalajtón beszól a felesége.

— Kálmán kérlek egy szóra.

Az egész szomorú diákcsoport fellélekzett. Bent a mellékszobában lágy asszonyos hang duruzsolt egy darabig. A direktor bosszusan jött ki, kezében hozta az elkobzott, lázadó verseket. Ledobta az asztalra és ránk kiáltott.

— Mehetnek. Most az egyszer elengedem a büntetést! . . .

Szeretem a szép, okos direktornékat. Mennyi rajongás csapott ki a szívünkbe akkor. És többé nem átkozódtunk, ha alattunk csengett a sok finom ezüst evőeszköz. A gyertyák mellett, fent az emeleten mi ezalatt magunkba szívtuk az élet szépséges kulturáját.

PAPP JENŐ.

Szeretnék. . .

Szeretnék még visszatérni, hová út már nem vezet,

Szeretném még visszakérni, fehér, tiszta lelkeidet.

Szeretnék még ifju lenni, mindent, mindent elfeledni,

Álmaimba, vágyaimba átölelni tégedet,
Ifjun, üdén, gondatlanul, — de már késő, — nem lehet.

Szeretnék előre jutni, hová bizton eljutok,

Hol én, az örök álmjáró, álmodni már nem tudok.

Szeretném, ha velem jönnél, te is mindent elfelednél,

Szeretném . . . de nem . . . de mégse. Minek hívnálak oda?

Sötét szárnyán jő az alkony s hajnal nem lesz más soha. . . .

MAGYAR ELEMÉR.

A FOG.

Az apám egyszerű paraszt volt, de belőlem urat akart nevelni. Sokáig töprengtet, míg végre kisütötte, hogy a Misóhoz ad, ki okleveles sebész-borbély a faluban. Aztán milyen ur! Iszik, kártyázik s vadászik. A fél megyében nincs orvos aki tudósabb volna nála, s három falu határában nem halhat meg beteg a Misó segédleme nélkül. A foghuzás terén meg valóságos művész. Hosszu ideig egyebet sem hallottam az apámtól, mint a Misó dicséretét.

Megvallom, eleinte semmi kedvem nem volt a borbély-művészetet kitanulni, de annyi csodás dolgot hallottam az apámtól a Misóról, hogy utóljára a kíváncsiság kedvet kapott rá, hogy én is olyan nagy ur és tudós lehessen, mint amilyen a Misó.

Egy forró nyári napon éppen aratás idején markot szedtem az apám után. A nagy hőségben felsóhajtottam. Hej, csak én a Misó borbélyhoz kerüljek, fogadom, hogy nem lesz olyan melegem mint most. Meghallotta ezt az apám, s másnap már beállítottunk a Misóhoz.

Ott fogadott bennünket az officinában, éppen a vizsláját oktatta szeliden a fürj vadászatra. (Kegyetlenül verte kutyakorbáccsal, mert nem akart aportirozni egy kitömött töviskes disznót.) Hogy vendég érkezett, felhagyott az oktatással és kikérdezett bennünket, még pedig tudományos alapon. Legelőbb is az apámhoz fordult.

„No mi járatban van Mihály bátyám? — kérdezte. Fogat huzzak, köpüt rakjak, májdagana van, vagy kimarjult valami?“

Az apám azután előadta, hogy baj nincs, hanem inasnak valót hozott, s engem, ki a háta mögé bujtam előhuzott, s a Misó mester elé állított.

Bizony ez már régen volt, de még most is eszembe van. Végig mustrált tetőtől-talpig, én pedig félénken néztem fel rá.

Soha mérgesebb paprikás pofát életemben nem láttam. Hosszu, vékony czingár ember volt, idomtalan nagy fejjel, s rendkívül kiülő szemekkel. A haja, szakállja, bajusza paprika veres. Az arca himlőhelyes és szeplős, ahol nem szeplős, ott ragyás.

Mint paraszt gyermek sokszor harcoltam a mezőn hörcsögökkel, a Misó épen úgy jött nekem elő, mint egy óriási hörcsög.

Mustrált vagy tíz percig, s azután előadta magas szakvéleményét, leereszkedőleg veregetve meg az apám vállát.

„Kedves Miska bátyám! Én nem vagyok kőfaragó, kondás, vagy viziló idomító. Én művész vagyok, tudós vagyok, professor vagyok. Az én mesterségem finom tudomány, én hozzám két éves, három éves medikusok jöhetnek tanulni. Jönnének is, de nem kell. Én az egyetemen tanultam, annyi a tudományom, hogy három orvosnak adhatnék belőle kölcsön, sőt taníthatnék a fakultáson is. De bátyám én árva csikót, vad malacot, bogáncson nőtt szamarat nem idomítok. Mit akar ezzel a fiók vizilóval? Nézze meg ezt a kezét, kéz ez? Nem. — Ez disznóláb csülköstől, hogy lehet ilyen kézbe az én finom szerszámaim közül csak egyet is adni. Hogy állítsam én ezt az én finom vendégeim elé, hisz ezzel a mancsokkal szappanozás közben leszedi a bőrt a kuntsaftok képeről. Nem bátyám — nekem vad malac nem kell! Adja vissza a csürhébe, ott még talán lesz belőle becsületes disznó, de művész, borbély az nem lesz.“

Megvallom az igazat, biz engem az apám házána sem kezelték keztyüs kézzel, de annyi szutykot, amennyit a Misó rám rakott, még éle-

temben nem kaptam, még büdös bogárnak is elnevezett.

Szerettem volna már szökni, de az apám észrevette és nyakon fogott.

Ugy látszik, ismerte a Misót, mert hosszas alkudozás után megegyeztek, hogy belőlem megkísérli művészt faragni; ezért az apám ad neki hat köből buzát és egy kövér disznót. Így azután a Misó házához kerültem művész-gyakornoknak.

Eleinte ugyan nehezen szoktam meg a művész-gyakornokságot, különösen a kosztal voltam megakadva. A Misó mesterem nagyon szerette a vadhust; én is szerettem volna, de nem úgy, ahogy a mesterem akarta. Rendesen akkor kaptam belőle, mikor már zöldes fényben játszott, s rettenetes patikasága volt.

Persze, hogy a mesterem lehurogott, s elmondott mindenféle parasztnak. Nem is vettem tőle rossz néven, igaza volt, parasztgyomorrom nem vette be a többféle szint játszó vadhust. Inkább napokig éheztem kenyéren és vizen, minthogy a büzös disznóságokat megegyem.

Nem is lett volna én belőlem soha művész és tudós, a faképnél hagytam volna én a Misó mestert az összes tudományával együtt, csak egy körülmény tartott vissza.

Volt a Misónak egy kis takaros leánya a Milice, nálam két évvel fiatalabb. Ez védett, s ez simította el ha valami imposztorságot csináltam, mert mi tagadás benne huncutságot, csintalanságot követtem el eleget.

Telt az idő, s én belenőttem, helyesebben kitanultam a művész-borbély mesterséget. A Misó meg volt velem elégedve, csak a termetem ellen volt kifogása. A kezeim nagysága, a vállam szélessége nem nyerte meg a tetszését soha. Mindég vegzált, amikor csak tehetette. „Paraszt csak paraszt marad“ — mondta. Pályát tévesztettél öcsém, téged az Isten is hentesnek teremtett. Micsoda kezek, lábak, nyak, fej, pofa! Barátom eredj a bikakiállításra, fogadom, hogy első díjat nyersz!

De nem bántam én akárhogy gunyol az én mesterem, csakhogy közel lehetek Milicéhez, gyönyörű leánynya fejlődött az is. Éreztük, hogy egymásnak teremtett az Isten, bár segéd lettem, mehettem volna tovább, de nem mentem volna egy félvilágért.

Misó mester egy hős volt, legalább az én szememben még akkor az. Ha jöttek paciensek fogat huzatni, a Misó mint a répat úgy tépte ki. Ha kimarjult kezét vagy lábát kellett helyre tenni, úgy rántotta helyre, hogy a beteg ordítása a harmadik utcába is elhallatszott.

Ilyenkor azután Misó az ordítót lehurrogta, gyávánák, mindennek elmondta.

Büszkén verte a mellét s fennen dicsekedett.

„Nézzen meg engem, a harminckét fogam ép, de ha fájna, egy szisszenés nélkül hagynám mind a harminckettőt kihuzni. Ha a lábam le kellene vágatni egy székbe ülnék, pipára gyujtanék és úgy nézném, de nem ordítanék, mint egy párjavesztett ökr.“

Ezért bámultam én a mesteremet s valóságos reitenthetlen hősnek hittem.

Egy időtől kezdve azonban az én mesteremen változás mutatkozott, különösen a fogfájások iránt. Kikérdezgette, hogy mióta fáj, mit használt eddig, szünt-e a fájás? A huzásnál gyengédebben bánt a szenvedőkkel, sőt annyira ment, hogy engem kezdett megbizni, azt mondván, hogy azt is meg kell tanulnom, bár azelőtt sohse tette, hogy megbizzon. Eleinte gyakorlatlan voltam, de hamar belejöttem, s éppen

oly passzióval szedtem ki az odvasokat, mint a mesterem.

Más változást is vettem észre a mesteremen, azt hogy nagyon lesóványodott és kedvetlen. Az ebédnél nem eszik csak egy kis levest és este kávé, pedig a húsfélét nagyon szerette.

Egy idő óta azonban csak annyit evett, hogy élt.

Gyakran hallottam sóhajtozni és nyögni, mint akit nagy fájdalmak gyötörnek, azonban betegségről sohasem panaszkodott.

A kis Milicével egészen bizalmas viszonyban voltunk, egyszer a mesterem rajta csipett, hogy megöleltem. Roppant dühbe jött, a fegyverét kereste: azt hittem, rögtön agyon lö. Borzasztóan leszidott és kiadta az utat, hogy azonnal takarodjam a házából. Kértem, könyörgtem, nem ért semmit, mennem kellett.

Ebéd után lévén a dolog, összeszedtem ruháimat, meg egyet-mást és indulásra készen voltam. Bementem a műhelybe, hogy gazdám-tól elbucszuk s ha lehet, az öreg veres hörcsögöt engedékenységre bírjam.

Ott ült az öreg a foghúzó székben s csendesen nyöszörögve szunyókált, nem vette észre, hogy beléptem. Hosszu ideig álltam előtte; nem ébredt fel. Rendkívül nagy elkeseredés vett rajtam erőt, gyűlölettel voltam eltelve mesterem iránt.

Pokoli gondolatom támadt: mit szólna az én mesterem, ha emlékül kihuznék egy fogat. Ott lógtak a szék karján a csatoló szijak, az ördög csiklandozta a talpam, nem tudtam ellenállni. Lassan, óvatosan keresztül vettem a szijakat az alvó karján s egy rántással becsatoltam azt. A felriadt mester érthetetlen, zavaros szemekkel bámult reám. Egy pillanat alatt felkaptam a foghúzó kulcsot s képen fogtam a mestert. „No mester uram, emlékül levizsgálom a foghuzásból“, mondtam. Hatalmas szorítással kinyitottam a mester száját s egy terjedelmes zápfogat véve mütét alá, egy emellessel kifordítottam a sarkaiból.

A mütét alig tartott pár pillanatig, a mester csak hörgött. Mikor a fogat kiemeltem, a mester szájából gennyes vér ömlött s penetráns bűz csapta meg az orromat. Tanuló koromban sok rossz szagu hús került a tányéromra, de összevéve az egészet, nem volt oly büzös, mint a mesterem foga. Megjijedtem, tyű! a farkantyuját, elfakasztottam a mester epéjét, — gondoltam. Ellöktem a foghúzót, felkaptam a cók-mókom s pár lépéssel künn voltam a szabad levegőn, ott hagyva mesteremet a lecsatolt székben.

Dobogó szívvel értem haza az apám házához s vártam a következményeket; biztosra vettem, hogy a volt mesterem viszontemlékül bezárat.

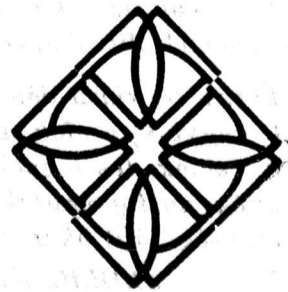
Egész estig nem háborgatott senki, szinte nyughatatlan voltam, azt hittem, a mesterem talán meg is halt.

Egyszer csak nyilik az ajtó s ki lép be rajta, mint a mesterem. Az álla felköve kendővel s karján vezeti Milicét. A mester felém közeledett, én pedig az ablak felé, hogy szűkség esetén semleges területre léphessenek.

Azonban nem bántott, jóságosan pislogott rám és megölelt.

— Mester vagy fiam, elismerem. Megszabadítottál az átkozott fogfájástól, már hónapok óta nem tudok enni, mert foggyulladásom volt; de nem mertem kihuzatni, mert gyáva voltam. Áldásom rád, jár öleld meg Milicét és legyetek boldogok.

AKHANDESZ ISTVÁN.

Nagy árkedvezmény!

Leány kötények

Fűzők (Miederek)

☞ Zsabók ☞

Női gallérok

Férfi gallérok

és még sok más czikkek

teljes kiárusítás végett

minden elfogadható áron

eladatnak.

Tátray Gusztáv

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Telefon 783.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-mantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.